

# Pol ndê bapia ɳamata- ɳga têŋ lau Korin-ɳga

## Yom whê bapia dindec sa-ɳga

Pol iŋ ɳgac ɳamata-ɳga bu hoc ɳawaê ɳayham asê têŋ lau yêc malac Korin, ma iŋ kôm gweleŋ mbo malac dau ɳasawa hic baliŋ ma kêdôhôŋ lau naŋ sic hu sêkêŋ whiŋ Yisu (Apo 19:1-17).

Tijambu Pol mbo whiŋ ɳac dom, ma ɳgô ɳawaê pi ɳawapac daêsam naŋ hôc asê lau sêkêŋ whiŋ-ɳga, ma ɳac sêto bapia têŋ iŋ ma sêndac iŋ bu whê yom ɳatô sa. Tu dinaŋ-ɳga dec iŋ to bapia dindec têŋ ɳac, têŋ têm iŋ dau mbo malac Epesas. ɳawapac ɳatô naŋ iŋ to yom pi, naŋ lau sêsa lêŋ mockaiŋ-ɳga, sêwhê dandi kôc-kôc, seŋ Mwasiŋ Dabuŋ ɳa lêŋ so, sêkôc gauc so pi yom datisa akêŋ lau batê-ɳga, ma sêŋyalê yom pi ɳjalau Dabuŋ ndê mwasiŋ ɳapep dom. Ma ɳac sêtoc mwasiŋ sêšôm yom awha wakuc-ɳga sa hôc gêlêc mwasiŋ hoŋ.

Pol to yom dindec têŋ lau Korin-ɳga, tigeŋ yom daêsam hêganôŋ lau sêkêŋ whiŋ-ɳga hoŋ, ma gitôm bu puc yac dôŋ bu datimêtê dauŋ ɳapep ma dasap mêtê ɳayham dôŋ.

---

## Pol ndê yom ɳamata-ɳga

**1** <sup>1</sup>Aö Pol, naŋ Anötö kêgalêm aö sa kêkuc iŋ ndê atac whiŋ dec gati Yisu Kilisi ndê ḥaposel. Alu yac neŋ asidôwa Sostene ato bapia dindec <sup>2</sup>têŋ Anötö ndê gôlôwac dabuŋ yêc malac Korin. Alu ato têŋ mac lau hoŋ naŋ ati lau dabuŋ, ɳahu bu Anötö piŋ mac dôŋ am damir Yisu Kilisi. Aêc, Anötö kêgalêm mac sa bu ati iŋ ndê lau dabuŋ, awhiŋ lau akêŋ gameŋ hoŋ, naŋ sêtoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi ndê ɳaê sa. Yisu tigeŋ ti yac neŋ Pômdau, ma ɳac si Pômdau bocdinaj. <sup>3</sup>Mwasiŋ ti yom malô têŋ mac, akêŋ Damaj Anötö lu Pômdau Yisu Kilisi.

## Pol gêm danje Anötö tu iŋ ndê mwasiŋ-ɳga

<sup>4</sup>Tôm bêc hoŋ aö gam danje aneŋ Anötö, tu mwasiŋ naŋ iŋ kêŋ têŋ mac tu mac nem akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ɳga. <sup>5</sup>Yomandô. Tu mac ati Kilisi

ndê lau-ŋga, dec Anötö ndê mwasinj kêsalê mac ahuc, ma gêm mac sa bu aŋyalê Anötö ndê yom ma asôm yom dau asê. <sup>6</sup>Ma ŋalêŋ dinaŋ Anötö ndê mwasinj puŋ ŋawaê naŋ yac ahoc asê pi Kilisi, naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, naŋ dôn yêc mac nem ŋalôm. <sup>7</sup>Tu dinaŋ-ŋga têŋ têm dindec naŋ mac hoŋ ambo ti tamkwê ŋandô bu alic bêc naŋ Anötö oc hoc yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi asê, naŋ mac apônda ŋalau Dabuŋ ndê mwasinj daŋ dom. <sup>8</sup>Ma Anötö oc puc mac dôn bu alhac ŋaŋga e bêc naŋ yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi mbu meŋ, dec mac oc alhac iŋ aŋgô-ŋga ti nem yom me giso mbasi. <sup>9</sup>Anötö naŋ kêgalêm mac sa bu piŋ mac dôn anem damij iŋ ndê Atu Yisu Kilisi, yac neŋ Pômdau, naŋ gic bata bu yob mac ŋalêŋ dinaŋ. Ma yom hoŋ naŋ iŋ gic bata têŋ yac, naŋ oc kôm ŋandô sa.

### **Yham dom bu Kilisi ndê lau sêwhê dau kôc**

<sup>10</sup>O asidôwai. Yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi kêkiŋ aö bu wanem gweleŋ ŋawaê ŋayham-ŋga wanem iŋ aŋgô, ma tu dinaŋ-ŋga dec aö bu w anem la mac bocdec bu. Ahu nem mêtê awhê daôm kôc-kôc-ŋga siŋ! Apij daôm dôn ma ambo ti ŋalôm tiger bu mac nem yom ti gauc daŋ so dau dom. <sup>11</sup>O asidôwai. Aö gasôm yom dinaŋ ŋahu bu Klowe ndê lau ŋatô sêkêŋ puc aö bu mac nem lau ŋatô sêseŋ dandi e sêwhê dandi kôc-kôc. <sup>12</sup>Aö gaŋgô bu mac nem lau ŋatô sêsôm bu sêŋkuc aö Pol, ma ŋatô sêsôm bu sêŋkuc Apolos, ma ŋatô sêŋkuc Pita, ma ŋatô sêsôm bu sêŋkuc Kilisi. <sup>13</sup>Oyaê! Mac gauc gêm sake? Kilisi whê dau kôc, a? Lau sic aö Pol lec ndu pi a gicso dau bu nem mac sa, a? Mac aliŋ busaŋgu tu aö neŋ ŋaē-ŋga, a? <sup>14</sup>Aö gam dange Anötö bu aö kaku mac nem lau daësam dom. Aö kaku Krispas lu Gaius. <sup>15</sup>Tu dinaŋ-ŋga dec oc tôm dom bu ŋamalac daŋ sôm bu mac aliŋ busaŋgu tu anen ŋaē-ŋga. <sup>16</sup>Yomandô aö kaku lau naŋ sêmbo Stepanas ndê andu sêwhiŋ, magoc ŋac lau dinaŋ ej. Aö bu waŋku mac nem lau ŋatô whiŋ, dec kalhiŋ siŋ su. <sup>17</sup>Kilisi kêkiŋ aö bu waŋku lau dom, magoc iŋ kêkiŋ aö bu wanem mêtê. Ma ŋawaê naŋ gahoc asê pi Kilisi ndê mbac ndu pi a gicso dau, naŋ yom ti ŋaclai atu. Bocdinaŋ aö taŋkwê gauc atu-tu nom-ŋga bu nem aö sa tu wanem mêtê-ŋga dom. Mba! Aö gatec bu wakôm a gicso dau ndê ŋaclai ti gêŋ ŋambwa.

### **Kilisi tôc Anötö ndê ŋaclai ti gauc atu asê**

<sup>18</sup>Aö gasôm yom dinaŋ, ŋahu bu ŋawaê pi Yisu ndê mbac ndu pi a gicso dau, tôc Anötö ndê ŋaclai asê têŋ yac lau naŋ iŋ bu nem yac si. Magoc lau naŋ sic waê bu sêniŋga, naŋ sêŋgô yom pi a gicso dau gitôm yom gauc mbasi-ŋga. <sup>19</sup>Bu sêto Anötö ndê yom daŋ yêc bocdec bu:

Lau ti gauc atu-tu nom-ŋga, ma ŋac naŋ gauc gêm bu sêŋyalê  
gêŋ hoŋ ŋahu, naŋ wasen ŋac si gauc su, ma watôc asê bu gêŋ  
ŋambwa.

[Ais 29:14]

<sup>20</sup>Bocdinaŋ, mac lau tigauc ma gwalam akwa ma mac lau nom-ŋga naŋ aŋsahê bu akip gêŋ hoŋ ŋahu sa, mac nem gauc dau ŋandô nde? Anötö

tôc asê bu ɣamalac si gauc atu-tu nom-ŋga, iŋ gitôm gêŋ gauc mbasi-ŋga. <sup>21</sup> Ma iŋ tôt iŋ ndê gauc atu asê bocdec bu. Iŋ kôm bu lau nom-ŋga sêtôm dom bu sêŋyalê iŋ ɣac dau si gauc. Ma iŋ ndê ɣawaé ɣayham naŋ yac ahoc asê, naŋ lau nom-ŋga sêlic bu yom gauc mbasi-ŋga. Tigeŋ Anötö dau gêlic ɣayham bu nem lau naŋ sêkêŋ whiŋ ɣawaé dau, naŋ si. <sup>22</sup> Lau Israel-ŋga takwê bu sêlic gêŋ dalô. ɣac bu sêlic, dec oc sêkêŋ whiŋ. Ma lau Grik sêŋsalê yom ti gauc atu, bu sêŋgô dec oc sêkêŋ whiŋ. <sup>23</sup> Magoc yac mba mêtê hêganôŋ Kilisi ti iŋ ndê mbac ndu pi a gicso dau. Yom dau kêkuc gêŋ naŋ lau Israel-ŋga takwê, naŋ dom, ma bocdinaŋ dec sêkêŋ whiŋ dom. Ma lau Grik sêlic gitôm yom gauc mbasi-ŋga. <sup>24</sup> Magoc lau Israel ti lau Grik bocke naŋ Anötö kêgalêm ɣac sa sêti iŋ ndê, naŋ sêkôc yac mba yom pi Kilisi sa, ma sêŋyalê bu iŋ Anötö ndê ɣaclai ti gauc ɣahu. <sup>25</sup> Bu gauc naŋ Anötö kêkuc, dec kêmasaŋ lêŋ bu Yisu sip nom meŋ ma mbac ndu pi a gicso dau, naŋ lau sêlic bu lêŋ gauc mbasi-ŋga. Magoc Anötö ndê gauc dau hôc gêlêc ɣamalac si gauc atu-tu hoŋ. Ma Anötö ndê lêŋ dinaŋ, lau sêlic bu lêŋ ɣaclai mba-ŋga, magoc hôc gêlêc ɣamalac hoŋ si ɣaclai su.

<sup>26</sup> O asidôwai, akôc gauc pi daôm. Têŋ ndoc mac anjô ɣawaé ɣayham tiwakuc ma atap Anötö ndê galem sa, naŋ mac ambo atôm lau tigauc me lau ti ɣaclai atu, me lau tiwaé? Mba! <sup>27</sup> Anötö tac whiŋ bu êŋyalij lau naŋ lau nom-ŋga sêlic bu lau gauc mbasi-ŋga, ma lau ɣaclai mba-ŋga, naŋ sa, tu bu kôm lau tigauc ma lau tiŋaclai maya sa têŋ bêc ɣambu-ŋga. <sup>28</sup> Lau naŋ lau nom-ŋga sêpu ma sêlic bu lau waêmba ma lau ɣambwa, naŋ Anötö kêyalij ɣac sa, tu bu êŋgwinij lau naŋ sêtoc dau sa-ŋga. <sup>29</sup> Tu dinaŋ-ŋga dec gitôm dom bu lau daŋ sêŋgiyaŋ dau sa yêc Anötö anjô-ŋga. <sup>30</sup> Bu Anötö dau piŋ yac dôŋ tam damiŋ Yisu Kilisi, naŋ ti yac neŋ gauc ɣahu. Ma Kilisi dau ti yac neŋ ɣahu dati lau gitêŋ ti lau dabuŋ-ŋga, ma iŋ ti ɣahu Anötö gêm yac si-ŋga. <sup>31</sup> Bocdinaŋ, aŋkuc yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm bocdec bu:

Asa naŋ bu po dau sa, naŋ po dau sa tu Pômdau-ŋga eŋ.      [Jer 9:24]

### Pol gêm mêtê ɣa iŋ dau ndê gauc ti licwalô dom

**2** <sup>1</sup> O asidôwai, gauc nem têm ɣamata-ŋga naŋ aö gahôc asê mac. Têŋ ndoc dinaŋ aö gahêgo dauŋ pi yom ɣayham-ɣayham me yom ti gauc atu-tu tu bu wawhê Anötö ndê yom sa têŋ mac-ŋga dom. Mba! <sup>2</sup> Aö gahu yom pi gêŋ daêsam siŋ, ɣahu bu aö gauc gêm tidôŋ bu wasôm yom pi Yisu Kilisi tawasê, ma pi iŋ ndê mbac ndu pi a gicso dau. <sup>3</sup> Têŋ têm aö gahôc asê mac, naŋ aö gameŋ tôm ɣac ti licwalô dom. Aö gatöc dauŋ ma katitec ɣandô tu gweleŋ naŋ Anötö kêŋ sip aö aman-ŋga. <sup>4</sup> Ma aö gam mêtê ti gasôm yom têŋ mac kakuc gauc atu-tu nom-ŋga tu wambac yom mac-ŋga dom. Aö gasôm aneŋ yom ma Anötö ndê ɣalau tôt iŋ ndê ɣaclai asê bu puc aneŋ yom dôŋ. <sup>5</sup> ɣalêŋ dinaŋ mac nem akêŋ whiŋ ɣahu sip aneŋ gauc me ɣamalac si gauc dom, magoc sip Anötö ndê ɣaclai.

### ঱alau tōc Anötö ndê gauc atu asê

<sup>6</sup>Bocdinaŋ, tēŋ ndoc yac bu anem mêtê, naŋ taŋkwê gauc atu-tu nom-ŋga tu puc yac mba yom dōŋ-ŋga dom. Mba. Magoc yac bu ambo awhiŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ ḥangga, naŋ dec oc tôm bu yac asôm yom ti gauc atu-tu tēŋ ḥac. Magoc yom dau kêkuc lau nom-ŋga si gauc, me gôliŋwaga têm dindec-ŋga naŋ oc sêniŋga, naŋ si gauc dom. <sup>7</sup>Mba. Yom naŋ yac ahoc asê, naŋ kêkuc Anötö ndê gauc, ma hêganôŋ lêŋ naŋ iŋ kêmasaŋ muŋ-ŋga andô lê, tu bu nem yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Yisu, naŋ si, ma datap iŋ ndê ḥawasi sa. Lêŋ dau kêkuc iŋ ndê gauc atu, naŋ ḥahu sîp ḥalôm gi, ma yêc siŋ dau têŋ lau nom-ŋga. <sup>8</sup>Gôliŋwaga têm dindec-ŋga daŋ sêŋyalê lêŋ dau ḥahu dom. ḥac bu sêŋyalê, dec oc tôm dom bu sêkic yom bu sêndic Pômdau ḥawasi ḥadau ndu pi a gicsô dau. <sup>9</sup>Magoc ḥac sêŋyalê dom. Tôm Anötö ndê yom naŋ sêto yêc muŋ su, naŋ whê sa bocdec bu:

Gêŋ ḥayham naŋ Anötö kêmasaŋ gwanaŋ tu lau naŋ atac whiŋ iŋ-ŋga, naŋ lau daŋ sêlic dom, daŋ sêŋgô ḥawaâ dom, ma lau daŋ sêŋyalê dom.

[Ais 64:4]

<sup>10</sup>Tigej Anötö ndê ḥalau tōc gêŋ dau asê têŋ yac. Bu ḥalau dau kip gêŋ hoŋ ḥahu sa, ma kêyalê gêŋ hoŋ. Ma iŋ kêyalê Anötö ndê gauc atu-tu, naŋ ḥahu sîp ḥalôm gi, naŋ whiŋ. <sup>11</sup>Anjô! Asa gitôm bu êŋyalê yom naŋ ḥamalac daŋ gauc gêm yêc ndê ḥalôm? Lau daŋ sêŋyalê dom, magoc ḥamalac dau ndê ḥalau kêyalê iŋ ndê gauc. Ma bocdinaŋ lau daŋ sêŋyalê Anötö dau ndê gauc dom, magoc Anötö ndê ḥalau tawasê kêyalê. <sup>12</sup>Anötö tac whiŋ bu yac taŋyalê mwasiŋ naŋ iŋ kêŋ têŋ yac ḥambwa. Tu dinaŋ-ŋga dec ḥalau naŋ iŋ kêŋ têŋ yac, naŋ ḥalau nom-ŋga daŋ dom, magoc iŋ dau ndê ḥalau. <sup>13</sup>Ma yac ahoc yom asê pi Anötö ndê mwasiŋ dau. Magoc yac asôm yom aŋkuc gauc atu-tu naŋ lau nom-ŋga sêtoc sa, naŋ dom. Yac asôm asê tôm ḥalau Dabuŋ kêdôhôŋ yac. Yom ḥandô pi gweleŋ naŋ Anötö kôm tu yac neŋ gatuŋ-ŋga, naŋ yac asôm asê têŋ lau naŋ ḥalau Dabuŋ mbo ḥac si ḥalôm, aŋkuc yom ti gauc naŋ ḥalau dau kêŋ têŋ yac. <sup>14</sup>Magoc lau naŋ Anötö ndê ḥalau mbo ḥac si ḥalôm dom, naŋ oc sêtôm dom bu sêkôc yom naŋ ḥalau dau kêdôhôŋ yac, naŋ sa. ḥahu bu ḥac sêlic gêŋ dau gitôm gêŋ gauc mbasi-ŋga, ma tôm dom bu sêŋyalê. ḥalêŋ tigej naŋ tôm bu sêŋyalê, naŋ ḥalau Dabuŋ whê ḥac si gauc sa. <sup>15</sup>Bocdinaŋ yac lau naŋ dakôc ḥalau Dabuŋ sa su, naŋ datôm bu taŋsahê ti taŋyalê gêŋ hoŋ ḥahu. Magoc lau naŋ sêkôc ḥalau sa su dom, naŋ sêtôm dom bu sêŋyalê yac neŋ ḥahu. <sup>16</sup>Gauc nem Anötö ndê yom daŋ, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Asa kêyalê Pômdau ndê gauc, ma asa gitôm bu êndôhôŋ iŋ?

[Ais 40:13]

Lau nom-ŋga daŋ sêŋyalê dom, magoc yac taŋyalê, ḥahu bu ḥalau Dabuŋ tōc Kilisi ndê gauc asê têŋ yac.

### Lau Korin-ŋga sêkêŋ whiŋ gwalec

**3** <sup>1</sup>O asidôwai hac. Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ mac, naŋ aö gasôm yom têŋ mac tôm gasôm têŋ lau nom-ŋga naŋ ɏhalau Dabuŋ gêm gôliŋ ŋac dom. ɏahu bu mac atôm balékoc dedec tu nem lêŋ akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga. <sup>2</sup>Yom naŋ aö gasôm têŋ mac, naŋ tôm aö gakêŋ mac anôm su ŋambwa. Bu mac atôm balékoc dedec naŋ sêtôm dom bu sêneŋ gêŋ ŋaŋga. Ma kwahic d ec aö galic bu mac ambo bocdinaŋ ŋapaŋ. <sup>3</sup>ɏahu bu tôm bêc hoŋ mac am lêmuŋ ti aseŋ daôm ŋapaŋ. Mac asap lêŋ nom-ŋga dôŋ ŋapaŋ, dec tôc asê bu mac aŋkuc lêŋ ŋalôm akwa-ŋga, ma ɏhalau Dabuŋ gêm gôliŋ mac nem lêŋ dom. <sup>4</sup>Bu mac awhê daôm kôc-kôc, ma mac nem lau ŋatô sêšôm bu sêŋkuc aö Pol, ma ŋatô sêšôm bu sêŋkuc Apolos. Mac nem gauc dinaj iŋ gauc nom-ŋga ŋambwa.

### Aposel sem gweleŋ sêtôm lau akiŋ ŋambwa

<sup>5</sup>Aö bu wandac mac bu Apolos iŋ asa? Ma aö Pol dec aö asa? Aŋgô su naŋ. Yac lau akiŋ ŋambwa, naŋ ahoc Pômdau ŋawaê asê, ma tu ŋawaê dinaŋ-ŋga dec mac akêŋ whiŋ iŋ. Yac akôm mba gweleŋ têŋtêŋ tôm iŋ kêŋ têŋ yac. <sup>6</sup>Aö d auŋ gatôm ŋgac naŋ sô gêŋ ŋawhê sip nom. Ma Apolos iŋ gitôm ŋgac naŋ kêsôwê bu sip gêŋ ŋawhê naŋ aö gasô. Magoc Anötö dau kôm gêŋ dau po pi meŋ. <sup>7</sup>Bocdinaj atoc ŋgac naŋ sô gêŋ, me ŋgac naŋ kêsôwê bu, naŋ sa dom, bu alu ŋgac akiŋ ŋambwa. Atoc Anötö sa, bu iŋ kôm gêŋ po tiatu. <sup>8</sup>ɏamalac naŋ sô gêŋ ŋawhê, ma ɏamalac kêsôwê bu sip-ŋga, iŋlu lu-lu si gweleŋ ɏahu tigeŋ. Ma Anötö oc kêŋ ŋađli têŋ iŋlu, êŋkuc gweleŋ naŋ iŋlu sêkôm. <sup>9</sup>Gweleŋ ŋawaê ŋayham-ŋga naŋ yac akôm ambo mac ŋalôm, naŋ gitôm yac akôm gweleŋ yêc yac mba ôm têŋtêŋ dom. Mba. Bu mac hoŋ atôm Anötö ndê ôm tigeŋ, ma yac atôm iŋ ndê lau akiŋ naŋ akôm gweleŋ yêc ôm dau.

### Gôlôwac dabuŋ sêtôm Anötö ndê andu

Ma mac atôm Anötö ndê andu naŋ iŋ bu kwê sa. <sup>10</sup>Tôm Anötö ndê mwasiŋ puc aö dôŋ dec aö gam mêtê mac. Aö gakôm gweleŋ dinaj gitôm gwalam akwa kwê andu-ŋga, naŋ kêsuhuŋ alhö sip nom gi. Ma lau ŋatô naŋ sem gweleŋ mêtê-ŋga sêŋkuc aö, naŋ sêtôm lau naŋ sic daŋ ti lêlôm ma akiŋkwa pi alhö naŋ aö kasuhuŋ muŋ su. Mac lau asa naŋ bu akôm gweleŋ tu andic dabij andu dau-ŋga, naŋ ayob daôm bu akôm gweleŋ dau ŋapep eŋ. <sup>11</sup>Bu Yisu Kilisi tawasê iŋ ti yac neŋ dakêŋ whiŋ ɏahu. Kilisi dau gitôm alhö naŋ Anötö kêŋ bu lau sêkwê andu pi-ŋga, ma alhö ŋandô daŋ yêc dom. <sup>12</sup>Lau ŋatô sêkôm gweleŋ ŋayham tu bu sêkwê andu sa pi alhö dau, naŋ gitôm sêkwê andu ŋa gol me silba me hoc ŋayham. Magoc lau ŋatô sêkôm gweleŋ bambalinj, naŋ gitôm sêkwê andu ŋa gêŋ ŋambwa gitôm kwaŋ me a babalê. <sup>13</sup>Têŋ bêc ŋambu-ŋga Anötö oc êŋsahê

lau tigeñ-tigeñ si gweleñ ña ya, ma ya oc tōc ñac si gweleñ ña-ñandô asê tiawê. <sup>14</sup> Ñac nañ sêkôm gweleñ ñayham, nañ si gweleñ ña-ñandô oc gacgeñ yêc. Ya oc neñ su dom, ma ñac oc sêtap si ñaôli sa. <sup>15</sup> Magoc ñac nañ sêkôm gweleñ bambaliñ, nañ ya oc êñsañê ñac si gweleñ ma neñ hoñ su ninja. Ñac lau dau oc sêwê sa yêc yawahô, magoc ñac si gweleñ ñandô dañ oc gacgeñ yêc dom.

### Lau sêkêñ whiñ-ñga si ñahu yêc nom dom

<sup>16</sup> O lauhac! Mac atôm Anötö ndê lôm dabuñ, ma Anötö ndê ñjalau mbo mac nem ñalôm. Mac aijyalê yom dinañ, me mba? <sup>17</sup> Yomandô, mac atôm Anötö ndê lôm, ma lôm dau iñ gêñ dabuñ. Tu dinañ-ñga asa nañ kôm Anötö ndê andu dabuñ tisac, nañ Anötö oc kôm iñ tisac bocdinañ.

<sup>18-20</sup> Ajsau daôm pi gauc nañ lau nom-ñga sêlic bu gauc atu-tu, nañ dom. Bu gauc nañ lau nom-ñg a sêlic bu gauc atu-tu, nañ Anötö gêlic tôm gêñ gauc mbasi-ñga. Tôm yom nañ sêto yêc, nañ sôm bocdec bu:

Gauc atu-tu nañ ñamalac sêtoc dau sa pi, nañ Anötö oc nem kwi ti  
ñac si akô bu sêsisp sêndi-ñga. [Job 5:13]

Ma yom dañ tiyham sêto yêc bocdec bu:

Pômdau kêyalê gauc nañ lau nom-ñga sêtoc sa ti gauc atu-tu, ma iñ  
gêlic gitôm gêñ ñandô mbasi-ñga. [BW 94:11]

Bocdinañ, mac nem asa nañ gauc gêm bu iñ ñamalac ti gauc atu-tu pi  
gêñ nom-ñga, magoc kêyalê Anötö dom, nañ hu gauc nom-ñga siñ, ma  
ti ñamalac gauc mbasi-ñga. Ma ñalêñ dinañ dec oc tôm bu iñ ti ñamalac  
tigauc yêc Anötö aingô-ñga.

<sup>21</sup> Bocdinañ dec atoc daôm sa tu aijkuc aö Pol, me Apolos, me ñamalac  
dañ-ñga dom! Bu gêñ ñayham hoñ nañ tôm bu po mac sa, nañ meñ  
akêñ Anötö tigeñ. <sup>22</sup> Iñ kêkiñ aö Pol, lu Apolos ma Pita atôm lau akiñ, tu  
bu anem mac sa-ñga. Ma mac nem gameñ ambo-ñga ti nem têm ambo  
tamli-ñga ma têm ambac ndu-ñga, gêñ nañ kwahic dec sêmbo ti gêñ nañ  
oc sêhôc asê tiñambu, gêñ hoñ dinañ Anötö ti ñadau ma kêñ têñ mac bu  
nem mac sa. <sup>23</sup> Ma Anötö tigeñ piñ mac dôñ am damiñ Kilisi, ma Kilisi  
ndê ñahu yêc Anötö dau.

### Lau aposel si gweleñ ti sakiñ

**4** <sup>1</sup> Bocdinañ, alic yac atôm Kilisi ndê lau akiñ ñambwa, nañ iñ gêlic  
yac atôm bu akôm iñ ndê gweleñ, dec kêñ Anötö ndê yom nañ  
ñahu sîp ñalôm gi, nañ sîp yac amanj. <sup>2</sup> Ma yac hoñ tajyalê su, bu yac  
neñ ñadau bu kêñ gweleñ sîp yac amanj, nañ dayob ñapep dandic ñawaâ. <sup>3-4</sup> Bocdinañ iñ lêñ solop bu yac datôc gwaniñ yac neñ gweleñ ti sakiñ tu  
bu tañsañê bu yac akôm ñapep me mba. Aö neñ atac pa su pi gweleñ nañ  
Anötö kêñ sîp aö amanj. Tigeñ yom dinañ whê aö sa bu aö ñgac akiñ gitêñ  
lec dom. Aö gahêgo dauñ tu gauc bocke mac akôc, me lau ñatô sêkôc, me

aö dauŋ gakôc pi aneŋ sakiŋ-ŋga lec dom. Bu Pômdau tawasê ti ɣadau bu ênsahê aö-ŋga. <sup>5</sup>Bocdinaŋ gauc nem bu ajsahê lau pi ɣac si lêŋ ti sakiŋ ɣagahô dom, ahôŋ Pômdau ndê bêc bu mbu meŋ-ŋga. Têŋ dinaŋ gêŋ naŋ siŋ dau yêc ɣasec ɣalôm, ma gauc hoŋ naŋ yêc ɣamalac si ɣalôm, naŋ Pômdau dau oc hoc asê tiawê. Ma têŋ dinaŋ lau hoŋ naŋ sic waê bu sêtap waê sa, naŋ oc sêtap sa akêŋ Anötö tôm ndi.

<sup>6</sup>O asidôwai hac. Aö gato yom dinaŋ pi alu Apolos gitôm yom gôliŋ daŋ, tu bu wawhê mac nem gauc sa-ŋga. Aö bu wandôhôŋ yom ɣalhô daŋ têŋ mac, naŋ sêšôm bocdec bu, “Ayob bu akôm gêŋ daŋ so Anötö ndê yom naŋ sêto yêc, naŋ dom.” Mac bu anyalê yom dau ɣahu, dec oc tôm dom bu mac atoc ɣamalac daŋ sa hôc gêlêc daŋ su. <sup>7</sup>Am asa naŋ toc daôm sa, naŋ ɣgô. Asa sôm bu am hôc gêlêc lau ɣatô? Ma am nem gêŋ sake yêc, naŋ am tap sa yêc Anötö ndê dom? Ma am nem gauc ti gêŋ ɣayham hoŋ bu meŋ akêŋ Anötö, dec tu sake-ŋga am toc daôm sa bu am nem gêŋ hoŋ ɣahu am daôm?

<sup>8</sup>Bocke? Anötö ndê mwasiŋ kêsalê mac ahuc su, a? Mac gauc gêm bu mac atôm lau ti lêlôm Anötö ndê mwasiŋ-ŋga, a? Mac atap têm ɣambu-ŋga sa su, dec andöc atôm kiŋ ma kwin ma am gôliŋ awhiŋ Kilisi, magoc yac hic lec mba, a? Oya! Têm dau bu meŋ sa su, dec oc ɣayham kêlêc, ma bocdinaŋ dec oc tôm bu yac hoŋ danem gôliŋ dawhiŋ dauŋ. Magoc mba! <sup>9</sup>Bu yac lau aposel ambo nom atôm lau waêmba naŋ atiŋambu lau hoŋ, ma atôm lau naŋ sêkic yom bu sêndic ɣac ndu. Aö gauc gêm bu Anötö kêgwinij yac ma kêŋ yac ambo bocdinaŋ atôm dôhôŋ bu lau hoŋ ma aŋjela sêwhiŋ sêlic. <sup>10</sup>Tu Kilisi-ŋga dec lau nom-ŋga sêlic yac atôm lau gauc mbasi-ŋga. Magoc yêc Kilisi ndê lau ɣalôm, mac apo daôm sa bu ati lau ti gauc atu-tu, a? Yac lau licwalô mba, magoc mac lau ti licwalô atu, a? Bocke dec mac lau ti waêm, magoc yac hic lec lau waêŋ mba? <sup>11</sup>Ʉasawa baliŋ su e meŋ têŋ kwahic dec, yac ahôc ɣawapac daêsam. Gêŋ yô yac, bu yô yac, yac mba ɣakwê mbasi, lau sic yac, ma yac mba gameŋ andöc-ŋga mbasi. <sup>12</sup>Yac amaŋ am gweleŋ atu tu akôm kwaŋ dauŋ-ŋga. Lau sêpu yac, tigeŋ yac am mbec ɣac ô. Sêkêŋ kisa yac, magoc ahôc ti atac pa su. <sup>13</sup>Lau sêsec yac, magoc yac asôm yom malô ô. Sêlic yac atôm gêŋ ɣapopoc nom-ŋga ɣambwa. Ʉawapac kaiŋ dinaŋ yac ahôc ɣapaŋ.

<sup>14</sup>Aö gato yom dinaŋ tu bu wakôm mac mayam daôm-ŋga dom. Mba. Aö galic mac tôm aneŋ balékoc atac whiŋ-ŋga, ma tu dinaŋ-ŋga dec gato tu wakêŋ puc mac-ŋga. <sup>15</sup>Yêc Kilisi ndê gôlôwac dabuŋ ɣalôm, lau daêsam sêmbo, naŋ sêtôm bu sêndôhôŋ mac. Tigeŋ tôm dom bu mac alic ɣac tôm damami. Magoc aö galic dauŋ tôm mac damam, ɣahu bu mac akêŋ whiŋ Yisu Kilisi tu ɣawaâ ɣayham naŋ aö gahoc asê pi iŋ-ŋga. <sup>16</sup>Tu dinaŋ-ŋga dec waŋgilí mac bu aŋkuc aneŋ lêŋ. <sup>17</sup>Ma bocdinaŋ dec aö bu waŋkiŋ Timoti têŋ mac loc. Iŋ sap Pômdau dôŋ ɣanga eŋ, ma iŋ aneŋ balê atac whiŋ-ŋga solop. Aneŋ yom ti lêŋ hoŋ naŋ gasa tu kakuc Yisu Kilisi-ŋga,

naŋ iŋ oc whê sa bu kêŋ gauc mac. Ma iŋ oc êndôhôŋ mac êŋkuc mêtê naŋ aö gam, ma yom naŋ aö dauŋ kadôhôŋ têŋ gôlôwac dabuŋ yêc gameŋ hoŋ.

<sup>18</sup> Mac nem lau ŋatô sêtoc dau sa kéléc ma sépu aö ti aneŋ yom, ŋahu bu ŋac gauc gêm bu aö oc watêŋ mac waloc dom. <sup>19</sup> Tigeŋ Pômdau bu lic ŋayham, dec ŋasawa sauŋ eŋ aö oc waloc. Ma aö oc wakip lau naŋ sêtoc dau sa, naŋ si yom ŋahu sa. Ma gêŋ daŋ whiŋ, naŋ oc waŋyalê ŋaclai bocke dec puc ŋac dôŋ. <sup>20</sup> Bu lau naŋ Anötö gêm gôliŋ ŋac, naŋ sêšôm yom ŋambwa dom, magoc Anötö ndê ŋaclai puc ŋac si yom dôŋ. <sup>21</sup> Bocke? Mac atac whiŋ bu aö waloc ma wamatôc mac tôm damba naŋ hi iŋ ndê balêkoc ŋa sö, me mac atac whiŋ bu aö waloc ma waŋkuc mêtê atac whiŋ-ŋga ti lêŋ yom malô-ŋga?

### Yom pi ŋgac mockaiŋ-ŋga

**5** <sup>1</sup> Lau daêsam sêŋgô ŋawaê pi ŋgac mockaiŋ-ŋga daŋ naŋ mbo mac nem gôlôwac dabuŋ ŋalôm. Yac gauc gêm bu lau sambuc sêkôm mêtê sac, magoc ŋac oc sêkôm mêtê sac sambuc gitôm ŋgac dinaŋ kôm, naŋ dom. Iŋ gêm awhê naŋ iŋ damba gêm muŋ su. <sup>2</sup> Bocke? Mac atoc daôm sa ma alic mêtê dau ŋayham, a? Oc tôm bu iŋ ndê mêtê kôm mac nem ŋalôm ŋawapac ma mayam daôm atu, e atiŋ iŋ su yêc gôlôwac dabuŋ ŋalôm. Magoc tu sake-ŋga mac akôm dom? <sup>3</sup> Kwahic dec aö gambo ahê mac, magoc aneŋ ŋalôm sambuc yêc whiŋ mac. Ma aö gauc gêm lêŋ tamatôc ŋgac dau-ŋga gwanaŋ su, gitôm aö dauŋ gambo gawhiŋ mac ma yac tamatôc iŋ. <sup>4</sup> Tu yac neŋ Pômdau Yisu ndê ŋaê-ŋga, aö wasôm têŋ mac bu akac daôm sa ma amatôc giso dau. Aŋyalê bu Pômdau Yisu ndê ŋaclai yêc mac, ma aneŋ ŋalôm sambuc yêc whiŋ mac bocdinaŋ. <sup>5</sup> Atiŋ ŋgac dau su yêc gôlôwac dabuŋ ŋalôm, ma akêŋ iŋ mbu sip Sadaŋ ndê gôliŋ ŋapu. ŋäléŋ dinaŋ dec mboe iŋ oc nem dau kwi ma hu ndê mêtê ŋalôm akwa-ŋga siŋ. Ma bocdinaŋ dec têŋ Pômdau ndê bêc êmatôc lau-ŋga, iŋ ndê gatu oc niŋga dom.

<sup>6</sup> Mac atoc daôm sa yham dom. Gauc nem yist. Mac aŋyalê su bu yist ŋagec oc êŋsôwec malô-malô yêc bolom ŋalôm e nem bolom sambuc ahuc. Ma mêtê sac gitôm bu êŋsôwec yêc gôlôwac dabuŋ ŋalôm gitôm yist. <sup>7</sup> Tu dinaŋ-ŋga dec atiŋ ŋgac mockaiŋ-ŋga dinaŋ su yêc gôlôwac dabuŋ ŋalôm, bu iŋ ndê mêtê ŋalôm akwa-ŋga gitôm yist. Ma bocdinaŋ dec mac oc ambo atôm bolom wakuc yist mbasi-ŋga. Bu Kilisi, naŋ sic ndu gitôm Domba †Pasowa-ŋga, naŋ kêgaho mac su yêc lêŋ ŋalôm akwa-ŋga, dec mac ati lau wakuc su. <sup>8</sup> Bocdinaŋ dec atec yist akwa naŋ ŋahu sip mêtê sac, tôm lau Israel-ŋga naŋ sêkôc yist hoŋ su yêc ŋac si andu têŋ ndoc Pasowa-ŋga. Ma asa nem lêŋ tiwakuc, tu bu andi atôm bolom yist mba-ŋga, naŋ ŋahu hêganôŋ lêŋ ŋawasi ma lêŋ yom ŋandô-ŋga.

<sup>9</sup> Aö gato bapia daŋ têŋ mac muŋ su, ma gasôm têŋ mac bu andic ahê lau mockaiŋ-ŋga. <sup>10</sup> Aö gato yom dau hêganôŋ lau sambuc dom. Aö gato hêganôŋ

lau naøj sêmbo gôlôwac dabuŋ ɣalôm, naøj sêkôm sac. ɭahu bu lau sambuc si lêŋ mockaiŋ-ŋga me mêtê sêneŋ gêŋ ɣawahô-ŋga me mêtê sêŋsau lau tu sêŋgaho ɣac si gêŋ-ŋga me lêŋ sênen akir gwam-ŋga, naøj gêm nom ahuc sambuc. Ma aö bu wasôm têŋ mac bu andic ahê lau sambuc ti ɣac si lêŋ sac, dec oc tôm dom bu mac atap ɣasawa daŋ sa yêc nom tu ambo-ŋga. <sup>11</sup>Aö gasôm têŋ mac bu andic ahê ɣamalac bocke naøj sam dau bu ɣamalac kêŋ whiŋ-ŋga, magoc kôm sac ɣapaŋ. Mac nem asa naøj kôm mêtê mockaiŋ-ŋga, me gêŋ gêŋ ɣawahô, me gêm akir gwam, me sôm yom sac-sac, me nôm gêŋ e kêŋiŋ iŋ, me kêsau lau bu êŋgaho ɣac si gêŋ, naøj andic ahê iŋ ɣapep. Andöc awhiŋ iŋ, ma aneŋ gêŋ awhiŋ iŋ dom.

<sup>12-13</sup>Gweleŋ tamatôc lau naøj sêmbo gôlôwac dabuŋ ɣalôm dom, naøj gic waê yac dom. Anötö dau oc êmatôc ɣac. Magoc lau naøj sêmbo gôlôwac dabuŋ ɣalôm bu sêkôm sac, dec iŋ yac neŋ gweleŋ bu tamatôc ɣac. Akôm tôm yom naøj sêto yêc, naøj sôm bu:

ɣamalac bocke naøj kôm sac, naøj atiŋ iŋ su yêc mac nem toŋ ɣalôm.  
[Diut 17:7]

### Lêŋ tamatôc ɣawapac-ŋga

**6** <sup>1</sup>Tu sake-ŋga dec mac akêŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si yom têŋ ɣagac êmatôc yom-ŋga naøj kêŋ whiŋ dom, bu êmatôc? Yom daŋ bu yêc ɣamalac sêkêŋ whiŋ-ŋga lu ɣasawa, dec mac da ôm amasaŋ. <sup>2</sup>Anjyalê tidôn! Têŋ ndoc Yisu mbu meŋ, naøj Anötö oc kêŋ gweleŋ sip iŋ ndê lau dabuŋ amba, bu sêmatôc lau nom-ŋga. Gweleŋ dau iŋ gweleŋ atu andô, ma yom naøj kwahic dec yêc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɣasawa, naøj gitôm gêŋ sauŋ. Boc-dinaŋ dec mac atôm bu amatôc. <sup>3</sup>Ma anjyalê gêŋ atu daŋ tiyham. Yac oc tamatôc aŋela sac si yom whiŋ. Bocdinaŋ têŋ têm kwahic dec-ŋga yac datôm bu tamatôc yom bocke naøj yêc yac ɣasawa. <sup>4</sup>Tu dinan-ŋga dec yom bu yêc mac nem ɣamalac lu ɣasawa, naøj tu sake-ŋga mac akêŋ têŋ lau naøj si ɣa  mba yêc gôlôwac dabuŋ ɣalôm, bu sêmatôc? Mac da ôm atôm dom bu amatôc, a? <sup>5</sup>Aö gato y om dindec bu wakôm mac mayam da ôm. Bocke? Yêc mac nem gôlôwac dabuŋ ɣalôm, ɣamalac tigauc naøj gitôm bu êmatôc lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si yom, naøj daŋ mbo dom, a?

<sup>6-7</sup>Bocke dec mac nem daŋ kêŋ iŋ ndê asidôwa daŋ kalhac lau naøj sêkêŋ whiŋ dom, naøj aŋgô-ŋga, tu bu sêmatôc iŋlu si yom-ŋga? Tu mac akôm bocdinaŋ-ŋga dec ku mac nem lêŋ aŋkuc Kilisi-ŋga dulu su. Mac nem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɣatô bu sêkôm sac têŋ mac, me sêšôm yom tasau bu sêngaho mac nem gêŋ ɣatô su, dec wasôm têŋ mac bu ahu gêŋ dau siŋ têŋ ɣac ma ahôc ɣawapac dau! <sup>8</sup>Magoc mac akôm dom. Mac da ôm akôm sac t êŋ da ôm, ma aŋgaho nem asidôwai si gêŋ su.

### Lau sac oc sêtap undambê sa dom

<sup>9</sup>Aŋgô ma aŋyalê! Lau naøj sêkôm mêtê sac, naøj si daŋ oc wêkain ndê mala yêc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga dom. Akôc gauc ɣapep ma

ansau daôm dom! Lau naŋ sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga ŋalêŋ tidau-tidau naŋ so pwac naŋ Anötö kêmatiŋ tidôn tu lauwhê ma lauŋgac sênem dandi-ŋga, lauŋgac naŋ sêkêŋ dau têŋ lauŋgac ŋatô, lau naŋ sem akiŋ gwam, <sup>10</sup>lau kaŋ, lau naŋ seŋ gêŋ ŋawahô, lau naŋ sênôm gêŋ e kêŋiŋ ŋac, lau naŋ sêšôm yom sac-sac, lau naŋ sêŋsau lau tu sêŋgaho ŋac si gêŋ-ŋga, lau kaiŋ dinaŋ si daŋ oc wêkaiŋ ndê mala yêc Anötö ndê gameŋ dom. <sup>11</sup>Muŋ-ŋga mac nem lau ŋatô sêsa lêŋ sac bocdinaŋ. Tigeŋ kwahic dec yac neŋ Anötö kôm gweleŋ pi mac ŋa iŋ ndê ŋhalau Dabuŋ. In kêgwasiŋ mac nem sac hoŋ su giŋga, ma kôm mac ati lau dabuŋ ma lau gitêŋ tu Pômdau Yisu Kilisi ndê ŋaé-ŋga.

<sup>12</sup>Mac nem lau ŋatô sêšôm yom bocdec bu, “Gêŋ hoŋ gitôm bu yac dakôm. Yao daŋ yêc dom.” Magoc aö wasôm têŋ mac bu gêŋ hoŋ oc nem yac sa dom. Yomandô, gêŋ hoŋ gitôm bu yac dakôm, ma yao daŋ yêc dom. Magoc aö dauŋ gatec bu gêŋ daŋ nem gôliŋ aö. <sup>13</sup>Ma mac nem lau ŋatô sêšôm bu, “Anötö kêŋ gêŋ daneŋ-ŋga tu ŋatac-ŋga, ma kêŋ ŋatac tu gêŋ daneŋ-ŋga-ŋga. Magoc iŋ oc seŋ gêŋ daneŋ-ŋga ma ŋatac lu-lu su sêniŋga.” Tu ŋac si yom dinaŋ-ŋga dec sêlic si ŋamlinc tôm gêŋ ŋambwaŋga ma sêkêŋ si ŋamlinc bambaliŋ tu sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga tidau-tidau. Magoc anjô! Anötö kêmasaŋ yac neŋ ŋamlinc tu danem akiŋ Pômdau-ŋga, ma Pômdau ndê gweleŋ nem yac si-ŋga gic waê yac gatuŋ tigeŋ dom, magoc gic waê yac neŋ ŋamlinc whiŋ. <sup>14</sup>Anötö ndê ŋaclai uŋ Pômdau sa akêŋ lau batê-ŋga, ma oc uŋ yac sa ti ŋamlinc sambuc bocdinaŋ.

<sup>15</sup>Angô su naŋ! Mac nem akêŋ whiŋ piŋ mac dôŋ am damiŋ Kilisi, dec kôm mac nem ŋamlinc ti iŋ ndê ŋandô ŋadaŋga daŋ. Mac anjyalê yom dindec, me mba? Ma bocke dec mac alic ŋayham bu akôc Kilisi ndê ŋandô ŋadaŋga ma asap pi awhê mockaiŋ-ŋga? Lêŋ dau sac sambuc! <sup>16</sup>ŋgac daŋ bu yêc whiŋ awhê mockaiŋ-ŋga daŋ, naŋ iŋlu sêti ŋamlinc tigeŋ. Mac anjyalê, me mba? Gauc nem Anötö ndê yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Iŋlu oc sêti gêŋ tigeŋ.

[Gen 2:24]

<sup>17</sup>Magoc asa naŋ sap Pômdau dôŋ, naŋ ŋhalau piŋ iŋlu dôŋ sêti gêŋ tigeŋ.

<sup>18</sup>Boedinaŋ alhô su yêc mêtê mockaiŋ-ŋga. Bu asa naŋ kôm mêtê mockaiŋ-ŋga naŋ kôm mêtê sac têŋ dau ŋamlinc, bu mêtê dau kêyaiŋ iŋ ndê ŋamlinc hôc gêlêc mêtê sac ŋatô naŋ iŋ bu kôm. <sup>19</sup>Angô! Anötö kêŋ ŋhalau Dabuŋ têŋ mac lau tigeŋ-tigeŋ ma iŋ mbo nem ŋalôm, dec mac nem ŋamlinc gitôm ŋhalau ndê lôm dabuŋ. Aŋyalê, me mba? Mac ŋadau daôm dom. <sup>20</sup>Mba! Anötö gêmlhi mac su ati iŋ ndê, ŋa ŋaolî atu. Tu dinaŋ-ŋga dec ayob nem ŋamlinc ŋapep, tu bu gêŋ hoŋ naŋ mac akôm, naŋ oc po Anötö ndê waê sa.

### Yom pi lauwhê ti lauŋgac sênem dandi-ŋga

**7** <sup>1</sup>Kwahic dec aö bu waô yom ŋatô naŋ mac ato sip nem bapia. Mac ato yom pi mac nem gauc bocdec bu, lauwhê ma ŋgac bu sênem

dau dom, dec oc ɣayham. <sup>2</sup>Gauc dinaŋ iŋ ɣayham, magoc lēŋ mockaiŋ-ŋga kêsôwec tiatu yêc nom, ma tu dinaŋ-ŋga dec wasôm tēŋ mac bu iŋ lēŋ ɣayham kêlêc bu lauwhê sénem ɣac sa, ma lauŋgac sénem awhê sa. <sup>3</sup>Ma ɣac daŋ êŋgamiŋ dau tēŋ ndê awhê dom, ma awhê êŋgamiŋ dau tēŋ ndê akweŋ dom. <sup>4</sup>Bu awhê daŋ ti ɣadau dau ndê ɣamlic tawasê dom, iŋ nakweŋ ti ɣadau whiŋ. Ma ɣac daŋ ti ɣadau dau ndê ɣamlic tawasê dom, iŋ ndê awhê ti ɣadau whiŋ. <sup>5</sup>Bocdinaj awhê lu ɣac sêŋgamiŋ dau tēŋ dandi dom, mboe iŋlu si daŋ ndê ɣalôm kac iŋ e Sadaj êntôm iŋ bu kôm mêtê mockaiŋ-ŋga. Iŋlu bu si ɣalôm pitigeŋ bu sêmbo ahê dau ɣasawa sauŋ bu sénem dabuŋ dau tu sêteŋ mbec-ŋga, dec oc tôm. Magoc tēŋ t êm dau pacndê, naŋ sêmbo sêwhiŋ dau tiyham. <sup>6</sup>Aö gauc gêm bu iŋ lēŋ ɣayham bu lauwhê ma ɣac sénem dau, ma tu dinaŋ-ŋga dec gawhê yom dau sa tēŋ mac. Magoc aö gato tu bu wandic yomsu lauwhê ma ɣac hoŋ bu sénem dau-ŋga lec dom. <sup>7</sup>Aö tac whiŋ bu lau hoŋ sêmbo sêtôm aö dec gambo. Tigeŋ Anötö gic sam iŋ ndê mwasiŋ tidau-tidau têŋ ɣamalac tigeŋ-tigeŋ tôm gi. Yac hoŋ dawêkaiŋ mwasiŋ kaiŋ tigeŋ dom.

<sup>8</sup>Aö bu wasôm yom pi lauŋgac sawa, ma lauwhê sawa. Ʉac bu sénem awhê me ɣac wakuc dom, ma sêmbo sêtôm aö gambo, dec oc ɣayham. <sup>9</sup>Magoc Ʉac bu sêŋsahê bu sêtôm dom bu sêtimêtê dau tu lêŋ ɣalôm ɣagalac-ŋga, naŋ iŋ oc ɣayham hôc gêlêc bu lauwhê sawa sénem ɣac sa, ma lauŋgac sawa sénem awhê sa tiyham.

<sup>10</sup>Aö bu wakêŋ ɣagôliŋ daŋ têŋ lauwhê ma ɣac naŋ sem dau sa su. Aö taŋwasêŋ neŋ yom dom, bu Pômdau dau kêŋ ɣagôliŋ bocdec bu, awhê daŋ hu ndê akweŋ siŋ dom. <sup>11</sup>Magoc iŋ bu hu ndê akweŋ siŋ, naŋ nem ɣac wakuc dom. Iŋ êŋsahê bu êmasaŋ yom whiŋ nakweŋ tiyham ma mbu ndi mbo whiŋ iŋ. Bu mba, naŋ iŋ mbo tawasê. Ma ɣagôliŋ tigeŋ dinaŋ gic wa e lauŋgac bocdinaj. Ʉac daŋ hu ndê awhê siŋ dom.

<sup>12</sup>Ma aö bu wasôm yom têŋ mac hoŋ, pi awhê lu ɣac naŋ sem dau sa su, magoc daŋ kêŋ whiŋ, ma daŋ kêŋ whiŋ dom. Yom dindec Pômdau sôm têŋ aö dom, aö daŋ gauc gêm bu iŋ lêŋ ɣayham dec bu wasôm têŋ mac. Ʉac kêŋ whiŋ-ŋga daŋ bu ndê awhê kêŋ whiŋ dom, magoc awhê dau tac whiŋ bu mbo whiŋ iŋ, naŋ ɣac dau hu iŋ siŋ dom. <sup>13</sup>Ma awhê kêŋ whiŋ-ŋga daŋ bu nakweŋ kêŋ whiŋ dom, magoc ɣac dau tac whiŋ bu mbo whiŋ iŋ, naŋ awhê dau hu nakweŋ siŋ dom. <sup>14</sup>Ʉahu bu Anötö oc lic iŋlu si sem dau-ŋga bu ɣadômbwi tu iŋlu si daŋ kêŋ whiŋ dom-ŋga lec dom. Mba. Tu awhê me ɣac naŋ kêŋ whiŋ-ŋga, dec Anötö gêlic iŋlu si sem dau-ŋga dinaŋ tôm gêŋ dabuŋ. Bu bocdinaj dom, dec Anötö oc lic balêkoc naŋ iŋlu sêkwê asê bu ɣadômbwi. Magoc mba. Iŋ gêlic iŋlu si balêkoc bu dabuŋ tu iŋ naŋ kêŋ whiŋ-ŋga.

<sup>15-16</sup>Bocdinaj iŋ lêŋ ɣayham bu lauwhê ma ɣac kaiŋ dinaŋ naŋ sem dau su, naŋ sêhu dandi siŋ dom. Bu mboe am awhê naŋ kêŋ whiŋ, oc ti lêŋ bu am nem akweŋ naŋ kêŋ whiŋ dom, naŋ oc tap Anötö ndê mwasiŋ

nem iŋ si-ŋga sa. Ma am ŋgac naŋ kēŋ whiŋ, mboe am oc ti lēŋ bu Anötö nem am nem awhê naŋ kēŋ whiŋ dom, naŋ si. Asa kēyalê? Magoc yom dau iŋ bu ti balan ŋaŋga tu lauwhê ma laungac sêhu dandi siŋ-ŋga dom. Bu Anötö kēgalêm yac sa bu dambo ti yom malô. Bocdinaŋ ŋgac naŋ kēŋ whiŋ dom bu tac whiŋ bu hu ndê awhê kēŋ whiŋ-ŋga siŋ, naŋ dec alhac iŋ ahuc dom. Ma awhê naŋ kēŋ whiŋ dom, naŋ bocdinaŋ.

### Anötö ndê galem, ma lēŋ dambo-ŋga

<sup>17</sup>Aö gakēŋ ŋagôliŋ daŋ tēŋ gôlôwac dabuŋ hoŋ naŋ gam mêtê ŋac su, naŋ hêganôŋ yom hoŋ dindec, ma ŋagôliŋ dau bocdec bu. Pômdau dau kêmasaŋ ŋamalac si lêŋ têŋtêŋ su, ma ŋalêŋ bocke naŋ ŋamalac daŋ mbo têŋ ndoc Anötö ndê galem tap iŋ sa, naŋ iŋ gauc nem bu hu siŋ dom. <sup>18</sup>Anötö bu êŋgalêm ŋgac naŋ sêšê iŋ ndê ŋamlic ŋatô su kêkuc lau Israel-ŋga si pwac, naŋ sa, naŋ goc sêc gêŋ dau ahuc dom. Iŋ bu êŋgalêm ŋgac daŋ sa naŋ sêšê iŋ su dom, naŋ goc sêšê iŋ dom. <sup>19</sup>Yac bu dasê laungac me dasê ŋac dom, iŋ gêŋ ŋandô dom. Gêŋ ŋandô dau bocdec bu, yac daŋaŋ wambu Anötö ndê yom hoŋ maŋ. <sup>20</sup>ŋalêŋ bocke naŋ lau sêmbo têŋ ndoc Anötö kêgalêm ŋac sa, naŋ sêsap dôŋ ŋapaŋ. <sup>21</sup>Am bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa têŋ têm Anötö ndê galem tap am sa, naŋ goc hêgo daôm dom. Am bu tap lêŋ daŋ sa bu nem ŋadau êŋgapwêc am su, dec oc tôm, magoc iŋ gêŋ atu dom. <sup>22</sup>Bu awhê me ŋgac akiŋ ŋambwa naŋ Pômdau kêgalêm iŋ sa, naŋ Pômdau kêgapwêc iŋ su yêc sakir mêtê sac-ŋga. Ma am asa naŋ gêm akiŋ lau daŋ dom, magoc Pômdau kêgalêm am sa, naŋ goc aŋyalê ŋapep bu kwahic dec am ti Kilisi ndê awhê me ŋgac akiŋ. <sup>23</sup>Kilisi gêmlhi mac su ŋa ŋaolî atu. Tu dinaŋ-ŋga dec aŋyalê ŋapep bu ŋamalac nom-ŋga daŋ ti mac nem ŋadau ŋandô dom. <sup>24</sup>O asidôwai hac! ŋalêŋ bocke naŋ mac ambo têŋ ndoc Anötö ndê galem tap mac sa, naŋ gauc nem bu akôm ŋapaŋ ambo Anötö aŋgô-ŋga.

### Yom pi lau naŋ sem dandi sa su dom

<sup>25</sup>Aö bu wasôm yom pi lau wakuc naŋ sem dau sa su dom. Pômdau kēŋ ŋagôliŋ daŋ têŋ aö hêganôŋ ŋac dom. Magoc iŋ ndê mwasiŋ puc aö dôŋ, dec akêŋ whiŋ aö ma akôc yom dindec sa. <sup>26</sup>Tu lau sêkêŋ kisa ŋaŋga têŋ yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga têŋ têm dindec-ŋga, dec aö gauc gêm lêŋ ŋayham bocdec bu, lau naŋ sem dau sa su dom, naŋ sêmbo bocdinaŋ. <sup>27</sup>Am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su bu nem awhê daŋ, naŋ êmsalê lêŋ tu hu yom dau siŋ-ŋga dom. Ma am ŋgac naŋ sêhoc am nem yom asê su dom, naŋ êmsalê awhê tu nem-ŋga dom. <sup>28</sup>Magoc am asa naŋ gauc gêm tidôŋ bu nem awhê me ŋgac, naŋ am kôm sac dom. Tigeŋ lau naŋ sem dau sa su, naŋ oc sêhôc ŋawapac yêc nom dindec, ma aö gatec bu mac atap ŋawapac sa atôm ŋac, dec gasôm yom dinaŋ.

### Danem akiŋ Pômdau ti neŋ ŋalôm sambuc

<sup>29</sup>O asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu têm tiapê su. Bocdinaŋ têŋ kwahic dec ma ndi, naŋ ambo bocdec. Laungac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo

tôm sem awhê sa dom. <sup>30</sup>Lau naŋ sêtan daŋgibo, naŋ sêmbo tôm sêtaŋ dom. Lau naŋ atac ɻayham, naŋ sêmbo tôm ɻac atac ɻayham dom. Lau naŋ semlhi gêŋ, naŋ sêmbo tôm ɻac si wapa mbasi. <sup>31</sup>Ma lau naŋ sêkôm gweleŋ pi gêŋ nom-ŋga, naŋ gauc nem gêŋ dau êŋlêc dom. Yom dau ɻahu bu nom kwahic dec-ŋga oc yêc ɻapaŋ dom, oc niŋga.<sup>a</sup>

<sup>32</sup>Aö tac whiŋ bu mac ayêm daôm su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga lec dom. Lauŋgac naŋ sem awhê sa su dom, naŋ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gweleŋ-ŋga, ma bu sêkôm gêŋ naŋ gic Pômdau tandô ɻayham. <sup>33</sup>Magoc lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ oc sêyêm dau su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga, tu bu sêkôm ɻac si lauwhêi atac ɻayham sa. <sup>34</sup>Bocdinaj sêyêm dau su tu Pômdau tigeŋ-ŋga dom, magoc sêkôm ti ɻalôm lu-lu. ɻalêŋ tigeŋ, lauwhê akiŋ me lauwhê bocke naŋ sem ɻgac sa dom, naŋ oc sêyêm dau su tu sêkôm Pômdau ndê gweleŋ-ŋga, ma pi lêŋ bu sêtimêtê dau si ɻamlic ti gatu ɻapep. Magoc lauwhê naŋ sem ɻgac sa su, naŋ sêyêm dau su tu gêŋ nom-ŋga-ŋga tu bu sêkôm nakweŋj atac ɻayham sa. <sup>35</sup>Aö gato yom dindec tu bu wanŋwiniŋ mac-ŋga dom. Aö gato bu wanem mac sa, ma bu mac asa lêŋ ɻayham ma anem akiŋ Pômdau ti nem ɻalôm sambuc, ma ahê gauc pi gêŋ nom-ŋga êŋlêc dom.

### Yom ɻatô pi lauwhê ma lauŋgac si lêŋ

<sup>36</sup>Aö bu wasôm yom pi ɻgac naŋ sêhoc iŋlu awhê akiŋ daŋ si yom asê bu sênenem dau, magoc iŋlu sem dau sa su dom. ɻgac dau bu ndê ɻalôm kac iŋ ma tac whiŋ ɻandô bu nem awhê dau, dec iŋ kôm sac dom. Akêŋ iŋlu sênenem dau. <sup>37</sup>Magoc ɻgac dau bu gauc nem tidôŋ yêc iŋ ndê ɻalôm bu nem iŋ ndê awhê akiŋ dinaŋ dom, naŋ iŋ kôm gêŋ ɻayham. Iŋ bu nditôm bu nem gôliŋ dau ndê lêŋ, dec kôm tôm iŋ ndê ɻalôm gauc gêm tidôŋ. ɻamalac daŋ gitôm dom bu kac iŋ. <sup>38</sup>Bocdinaj ɻgac naŋ gêm ndê awhê sa, naŋ kôm mêtê ɻayham, ma iŋ naŋ gêm awhê sa dom, naŋ kôm mêtê ɻayham hôc gêlêc su.

<sup>39</sup>Awhê naŋ gêm ɻgac sa su, naŋ iŋlu si yom sênenem dau-ŋga piŋ iŋlu dôŋ e iŋ nakweŋ mbac ndu. Iŋ nakweŋ bu mbac ndu, ma awhê dau tac whiŋ bu nem ɻgac daŋ tiyham, naŋ yao mbasi. Oc tôm bu iŋ nem ɻgac kêŋ whiŋ-ŋga bocke naŋ iŋ tac whiŋ, magoc gitôm dom b u nem ɻgac naŋ kêŋ whiŋ Pômdau dom. <sup>40</sup>Magoc aö dauŋ gauc gêm bu awhê tuc dau bu mbo tawasê, dec oc êmwasin iŋ êŋlêc. Aö dauŋ neŋ gauc dinaŋ, ma Anötö ndê ɻalau, naŋ mac asôm bu gêm gôliŋ mac, naŋ mbo aneŋ ɻalôm whiŋ, dec puc aneŋ gauc dôŋ.

<sup>a</sup> 7:29-31 Yom naŋ Pol sôm yêc ɻabatiŋ 29-31 naŋ ɻahu bocdec, yac neŋ ɻahu andô dambo nom-ŋga naŋ sip gêŋ nom-ŋga dom. Iŋ sôm bu lauŋgac naŋ sem awhê sa su, naŋ sêmbo tôm sem awhê sa dom. Magoc iŋ sôm tu bu lauŋgac sêpu si awhêi me sépuc dômbwê ɻac lec dom. Mba. Iŋ bu whê sa bu danem dauŋ, me dataŋ daŋgibo, me dambo ti atac ɻayham, me datidulu gêŋ, me dakôm gweleŋ pi gêŋ nom-ŋga, naŋ ti yac neŋ ɻahu andô dambo nom-ŋga dom. Dakêŋ whiŋ Pômdau ti danem akiŋ iŋ, naŋ iŋ gêŋ atu.

### Gêj daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ anötöi gwam

**8** <sup>1</sup>Mac ato yom ɣatô pi gêj daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ anötöi gwam.<sup>b</sup> Tôm mac asôm, yac hoŋ datap gauc sa su. Magoc yac bu dakôm gêj naŋ taŋyalê bu yao daŋ kalhac yac ahuc bu dakôm-ŋga dom, dec taŋkuc lêŋ dapo dauŋ sa-ŋga. Yac bu dakôm gêj naŋ tôc asê bu yac atac whiŋ neŋ asidôwai, ma bu dapo ɣac sa, naŋ iŋ lêŋ ɣayham kêlêc.  
<sup>2</sup>Asa naŋ toc dau sa bu iŋ ɣamalac ti gauc atu, naŋ tap sa gitôm su dom.  
<sup>3</sup>Magoc asa naŋ tac whiŋ Anötö, naŋ Anötö kêyalê iŋ.

<sup>4</sup>Yom dinaj bu whê yom dec kwahic aö bu wasôm pi gêj daneŋ-ŋga naŋ sêkêŋ ti da têŋ gwam, naŋ sa. Yac taŋyalê bu Anötö ɣandô tigeŋ dec mbo, ma gwam iŋ gêj ɣambwa nom-ŋga. <sup>5</sup>Lau naŋ sêkêŋ whiŋ dom, naŋ sêtoc gêj daësam sa ti ɣac si anötöi ma pômdaui. Ʉac sem akiŋ gêj nom-ŋga ma gêj undambê-ŋga ma sêsam bu ɣac si anötöi. <sup>6</sup>Magoc yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga datoc Anötö tigeŋ sa. Iŋ Damaŋ naŋ kêŋ gêj hoŋ, ma yac dati iŋ ndê. Ma Pômdau tigeŋ mbo. Iŋ Yisu Kilisi, naŋ Anötö kêŋ gêj hoŋ ɣa iŋ, ma ti yac neŋ ɣahu dambo taŋli-ŋga.

<sup>7</sup>Tigeŋ lau hoŋ si gauc sa ɣapep pi gêj naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ gwam, naŋ dom. Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ɣatô muŋ-ŋga sem akiŋ gwam, ma sêhu siŋ su, magoc lêŋ dau k alhalac ɣac si gauc ɣapaŋ. Bocdinaŋ kwahic dec ɣac bu sêneŋ gêj daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ gwam, dec oc kôm ɣac si ɣalôm lu-lu bu mboe sêkôm sac. <sup>8</sup>Magoc Anötö oc lic yac ɣayham me sac tu gêj daneŋ-ŋga-ŋga dom. Yac bu daneŋ me daneŋ dom, naŋ lêŋ daŋ hôc gêlêc daŋ su dom.

<sup>9</sup>Magoc ayob ɣapep bu gêj naŋ mac alic tôm bu akôm, naŋ kôm ɣamalac daŋ, naŋ ndê ɣalôm lu-lu pi gêj dau, naŋ ndê kêŋ whiŋ tisac dom. <sup>10</sup>Am asa naŋ kêyalê bu yao daŋ kalhac am ahuc dom bu neŋ gêj ndöc lôm sênen akiŋ gwam-ŋga, naŋ ɣgô. Ʉamalac kêŋ whiŋ-ŋga daŋ naŋ ndê gauc sa ɣapep pi gêj dau dom, naŋ bu lic am neŋ gêj ndöc dindê, dec oc mboe iŋ ndê ɣalôm oc pêŋ dôŋ bu neŋ gêj naŋ sêkêŋ ti da têŋ gwam, naŋ whiŋ am. <sup>11-12</sup>Am nem gauc sa ɣapep, magoc am nem lêŋ dinaj iŋ s o. Ʉahu bu mboe tiŋambu ɣamalac dinaj oc ɣalôm ɣawapac pi gêj naŋ iŋ kôm e kôm iŋ ndê kêŋ whiŋ tisac ma sa lêŋ ninga-ŋga. Kilisi mbac ndu su bu nem am nem asidôwa dinaj, naŋ ndê gauc babalê, naŋ si-ŋga, ma bocdinaŋ gêj naŋ am kôm têŋ iŋ, naŋ tôm am kôm sac têŋ Kilisi dau. <sup>13</sup>Bocdinaŋ aö neŋ lêŋ waneŋ wata-ŋga bu wê aneŋ asidôwa daŋ sa seŋ sac-ŋga, dec waneŋ gêj dau tiyham dom andô. Ʉahu bu aö gatec bu wakôm aneŋ asidôwa daŋ ndê kêŋ whiŋ tisac.

<sup>b</sup> **8:1** Têŋ têm dinaj lau daësam sem akiŋ anötöi gwam. Ʉac sêkêŋ wata ti da pi alta gwam-ŋga, ma tiŋambu seŋ ɣatô, ma ɣatô sêkêŋ sa maket. Lau Korin-ŋga ɣatô gauc gêm bu yao daŋ kalhac ɣac ahuc tu sêneŋ wata kaiŋ dinaj dom, ma sêto yom têŋ Pol ma sêndac iŋ pi gêj dau.

### Pol whê dau sa bu aposel ηandô

**9** <sup>1</sup>Aö gambo ηamalac daŋ ηapu dom, ma aö aposel ηandô. Aö galic yac neŋ Pômdau Yisu pi tanôŋ soloŋ. Ma mac daôm ati lau akêŋ whiŋ-ŋga, tu mêtê naŋ aö gam pi Pômdau têŋ mac-ŋga. Yom hoŋ dinaŋ iŋ yom ηandô, me? <sup>2</sup>Lau ηatô sêlic aö gitôm aposel si daŋ dom, ma mac bocke? Oc tôm dom bu mac andac batam aö. Ηahu bu mac ati lau akêŋ whiŋ Kilisi-ŋga tu ηawaê ηayham naŋ aö gahoc asê têŋ mac-ŋga, ma gêŋ dau tôc asê bu aö Pômdau ndê aposel ηandô.

<sup>3</sup> Mac lau naŋ andac batam aö bu aposel ηandô me mba, naŋ aŋgô! <sup>4</sup>Aö ti lau naŋ sêkôm gweleŋ ηawaê ηayham-ŋga sêwhiŋ aö, naŋ bu taŋkwê lau bu sépuc yac dôŋ na gêŋ aneŋ ti anôm-ŋga ô yac mba gweleŋ, dec yac akôm so, a? <sup>5-6</sup>Mac gauc gêm bocke? Iŋ soloŋ bu alu Banabas taŋwasêŋ anem gweleŋ tu akôm kwaŋ daŋ-ŋga, magoc aposel ηatô takwê lau tu sênem ηac sa-ŋga, a? Ma yac bu akôc mba lauwhêi naŋ sêkêŋ whiŋ sêŋsêlêŋ sêwhiŋ yac, ma taŋkwê lau bu sêkêŋ gêŋ sépuc ηac dôŋ sêwhiŋ yac-ŋga, naŋ iŋ lêŋ so, a? Mac aŋyalê su bu Pita ma lau aposel ηatô ma Pômdau ndê asii sêkôc si lauwhêi sêŋsêlêŋ sêwhiŋ ηac. <sup>7</sup>Ηgac siŋ-ŋga bocke gêmlhi dau tu gweleŋ ndic siŋ-ŋga? Ma ηamalac naŋ sô gêŋ ηawhê, naŋ iŋ lêŋ soloŋ bu iŋ neŋ gêŋ dau ηa-ŋandô, me? Ma ηamalac naŋ yob domba ma naniŋ, naŋ bu nôm su ηagec ô iŋ ndê gweleŋ dinaŋ, naŋ so me?

<sup>8</sup> Aö gasôm yom pi ηamalac si lêŋ gweleŋ-ŋga ηatô bu wawhê gêŋ dau sa. Magoc Anötö ndê yom whê gêŋ dau sa whiŋ. <sup>9</sup>Bu yomsu daŋ naŋ Moses to, naŋ sôm bu:

Têŋ ndoc mac akêŋ makao sêkôm gweleŋ bolom-ŋga, naŋ asô ηac tôkwa ahuc dom. Sêneŋ bolom ηatô ô ηac si gweleŋ. *[Duit 25:4]*

<sup>10</sup> Iŋ kêŋ yom dau gic yac ηamalac ηawaê soloŋ. Yomandô! Moses to yom dau tu yac-ŋga. Bu ηamalac naŋ sô gêŋ ηawhê, ma ηamalac naŋ gic gêŋ ηandô sa, naŋ lu-lu sêkêŋ bata bu oc sêneŋ gêŋ ηandô. <sup>11</sup>Ma yac lau aposel bocdinaj. Yac akôm gweleŋ tu mac gatôm-ŋga, tôm lau naŋ sêšô gêŋ ηawhê sip ôm. Ma yac bu taŋkwê gêŋ ηatô yêc mac tu bu puc yac dôŋ-ŋga, dec tu sake-ŋga mac alic sac? <sup>12</sup>Lau ηatô sêkôm gweleŋ têŋ mac ma sêkac mac bu akêŋ gêŋ puc ηac dôŋ-ŋga. Ma yac atôm bu andac mac bu anem yac sa hôc gêlêc su. Yac atôm, magoc yac akôm dom. Mba! Yac atec bu gêŋ daŋ lhac yac mba gweleŋ pi Kilisi ndê ηawaê ηayham ahuc. Ma tu dinaŋ-ŋga dec yac alic ηayham bu ahôc ηawapac daêsam.

<sup>13</sup> Ma gêŋ daŋ tiyham. Mac aŋyalê su bu lau naŋ sem akiŋ Anötö sêmbo lôm dabuŋ, naŋ sêtap gêŋ daneŋ-ŋga sa yêc gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da pi alta yêc lôm dabuŋ. <sup>14</sup>Ma Pômdau dau gic atu yom kaiŋ tigeŋ, ma tôc asê bu iŋ lêŋ soloŋ bu lau naŋ sêhoc ηawaê ηayham asê, naŋ sêtap gêŋ puc ηac dôŋ-ŋga sa yêc lau naŋ sêkôc ηawaê dau sa.

<sup>15</sup> Bocdinaŋ, aö gatôm bu wakêŋ bataŋ gêŋ puc aö dôŋ-ŋga, magoc gakôm dom. Ma yom naŋ kwahic d ec aö gato, naŋ gato tu bu wandac mac bu anem aö sa-ŋga lec dom. Mba! Aö bu gêŋ yô aö e wambac ndu, naŋ ŋayham hôc gêlêc bu wandac gêŋ puc aö dôŋ-ŋga yêc lau ŋayaŋ, e sêtec bu sêŋgô ŋawaâ ŋayham. Aö gapo dauŋ sa tu aneŋ lêŋ dinaŋ-ŋga, ma aö bu wasa lêŋ daŋ dau-ŋga, dec aneŋ ŋahu wapo dauŋ sa-ŋga oc mbasi. <sup>16</sup> Magoc aö oc wapo dauŋ waŋŋ sa tu gweleŋ ŋawaâ ŋayham-ŋga dom, ŋahu bu Anötö kêŋ gweleŋ dau sip aö amaj, dec aneŋ ŋalôm kac aö ŋandô bu wakôm. Ma aö bu wahoc ŋawaâ ŋayham asê dom, dec oc kêŋ wapac aö sac sambuc. <sup>17</sup>Bu aö gakôm gweleŋ dau tu aö dauŋ gauc gêm tidôŋ bu wakôm-ŋga lec dom. Bu bocdinaŋ dec oc tôm bu taŋkwê bu wakôc ŋaôli ô aneŋ gweleŋ. Magoc aö gakôm gweleŋ dau tu Anötö-ŋga, bu iŋ dau kêyalin aö sa gac waê gweleŋ dau. <sup>18</sup>Bocdinaŋ aö oc taŋkwê ŋaôli bocke? Gêŋ naŋ yac lau aheŋ-ŋga atôm bu taŋkwê, naŋ aö oc wahu siŋ. Aö tac whiŋ bu têŋ ndoc wahoc ŋawaâ ŋayham asê têŋ lau, naŋ wakêŋ têŋ ŋac ŋambwa. Lêŋ dinaŋ ti aneŋ ŋaôli.

<sup>19</sup> Bu aö gambo ŋamalac daŋ ŋapu dom, magoc aö galic ŋayham bu wati lau hoŋ si ŋac akiŋ ŋambwa, tu bu waŋsahê bu wanem lau daêsam kwi bu sêkêŋ whiŋ Kilisi ma sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ŋac si-ŋga sa. <sup>20</sup>Têŋ ndoc naŋ aö gambo gawhiŋ lau Israel-ŋga, naŋ aö kasahê bu wambo watôm ŋac si daŋ, tu bu wanem ŋac si daêsam kwi e sêkêŋ whiŋ Kilisi. Aö gambo Moses ndê yomsu daŋ ŋapu dom, tigeŋ têŋ têm aö gambo gawhiŋ lau naŋ sêmbo yomsu ŋapu, naŋ aö kasahê bu wambo watôm ŋac si daŋ, tu bu wanem ŋac si lau daêsam kwi tu Kilisi-ŋga. <sup>21</sup> Ma têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ ʈlau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkôc Moses ndê yomsu sa dom, naŋ kasahê bu wambo watôm ŋac si daŋ, tu bu wanem ŋac si lau daêsam kwi tu Kilisi-ŋga. (Aö gatec Anötö ndê yomsu dom, magoc aö gambo Kilisi ndê yomsu ŋapu.) <sup>22</sup>Têŋ ndoc aö gambo gawhiŋ lau naŋ sêkêŋ whiŋ gwalec, naŋ aö kasahê bu wambo watôm ŋac sêmbo, tu bu wanem ŋac si daêsam kwi sêkêŋ whiŋ Kilisi.<sup>c</sup> Aö kakuc lêŋ daêsam têŋ ndoc gambo lau tidaŋ-tidaŋ si toŋ ŋalôm, ma gakôm gêŋ hoŋ tu bu wanem lau ŋatô kwi-ŋga. <sup>23</sup>Aö gakôm gêŋ hoŋ dinaŋ tu ŋawaâ ŋayham-ŋga, tu bu lau daêsam sêtap ŋa-mwasiŋ sa sêwhiŋ aö.

<sup>24</sup> Gauc nem lau naŋ sênti tu sêhôc gêgêlêc dandi-ŋga. ŋac hoŋ sênti, magoc ŋamalac tigeŋ oc hôc gêlêc ma tap ŋamalac ŋamata-ŋga ndê ŋaôli sa. Asa nem lêŋ akêŋ whiŋ-ŋga atôm ŋamalac naŋ kêtî hôc gêlêc lau

<sup>c</sup> 9:22 Pol tôc asê tiawê bu iŋ mbo yomsu ŋapu dom, magoc têŋ ndoc iŋ mbo whiŋ lau naŋ atac lu-lu pi gêŋ ŋatô, dec iŋ hu gêŋ naŋ iŋ kêyalê bu yao mba, naŋ siŋ tu bu êŋsôŋ ŋac-ŋga dom. Gauc nem yom naŋ iŋ to pi wata naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ gwam yêc 1 Kor 8:1-13. Pol ndê ŋalôm ŋawapac tu neŋ gêŋ dinaŋ-ŋga dom, tigeŋ lau ŋatô bu gauc nem yom daêsam pi gêŋ dau, dec iŋ oc hu siŋ têŋ têm iŋ mbo whiŋ ŋac, tu bu kôm ŋac si sêkêŋ whiŋ tisac dom-ŋga.

ŋatô, tu bu atap nem ŋaôli ŋayham sa-ŋga. <sup>25</sup>Lau hoj naŋ bu sênti, naŋ sêtimêtê dau ŋapep tu bu sêtap ŋaôli sa-ŋga, magoc ŋaôli dau oc yêc ŋapaŋ dom. Yac lau dakêŋ whiŋ-ŋga tanti tu bu datap ŋaôli yêc ŋapaŋ-ŋga sa. <sup>26</sup>Bocdinaŋ, aö dauŋ gasa neŋ lêŋ wanem akiŋ Anötö-ŋga gitôm ŋgac naŋ kêtî bambaliŋ, naŋ dom. Ma aö gac siŋ gatôm ŋgac naŋ kêbaliŋ amba ŋambwa-ŋambwa, naŋ dom. <sup>27</sup>Mba! Aö gac siŋ ŋaŋga têŋ ŋalôm akwa bu watimêtê dauŋ ma wayob dauŋ neŋ lêŋ ŋapep eŋ. Aö bu wakôm bocdinaŋ dom, dec mêtê naŋ aö gam têŋ lau ŋatô, naŋ aö dauŋ oc waso ŋamwasinj.

### Lau Israel si mêtê sac kêŋ puc yac

**10** <sup>1</sup>O asidôwai. Aö atac whiŋ bu mac akôc gauc ŋapep pi gêŋ naŋ tap abanji Israel-ŋga sa. Ijac hoj sêŋsêlêŋ sêwhiŋ Moses sêmbo Anötö ndê dao ŋapu, ma sêlom gwêc sêwhiŋ dau si. <sup>2</sup>Ijac sêmbo sêwhiŋ Moses yêc gwêc ti dao dinaŋ, dec gitôm sêliŋ busaŋgu kaiŋ daŋ, naŋ piŋ ŋac hoj dôŋ sem damiŋ iŋ. <sup>3</sup>Ijac hoj seŋ gêŋ daneŋ-ŋga kaiŋ tigeŋ, naŋ Anötö kêŋ ŋa iŋ ndê ŋaclai atu. <sup>4</sup>Ma ŋac hoj sênôm bu kaiŋ tigeŋ naŋ Anötö ndê ŋaclai kêŋ sa akêŋ hoc. Hoc dinaŋ iŋ Kilisi dau, naŋ kêsêlêŋ whiŋ ijac têŋ ndoc sêmbo gameŋ sawa. <sup>5</sup>Aŋgô ŋapep! Lau dau hoj sêtap Anötö ndê mwasiŋ sa, tigeŋ ŋac si lau daësam sêsa si lêŋ sic iŋ tandô dom, dec iŋ gic ŋac ndu yêc gameŋ sawa.

<sup>6</sup>Gêŋ hoj dinaŋ ŋandô sa gitôm dôhôŋ bu kêŋ puc yac. Abanji Israel-ŋga dinaŋ si ŋalôm sap mêtê sac dôŋ ŋapaŋ, ma bocdinaŋ dayob dauŋ bu taŋkuc ŋac si lêŋ dom. <sup>7</sup>Ijac si lau ŋatô sem akiŋ anötöi gwam têŋ têm sêmbo gameŋ sawa. Sêto yom pi ŋac, naŋ yêc bocdec bu:

Lau dau sêndöc sic bu sêneŋ ti sênôm gêŋ, ma sêtisa bu sêtê wê ma sêkôm mêtê ŋalôm ŋagalac-ŋga tidau-tidau. *[Eks 32:6]*

Bocdinaŋ ayob daôm ŋapep bu aŋkuc ŋac si lêŋ sênenem akiŋ gwam-ŋga dom. <sup>8</sup>Ma akôm mêtê mockaiŋ-ŋga tôm ŋac si lau ŋatô sêkôm, naŋ dom. Bu Anötö gic ŋac si lau 23,000 ndu têŋ bêc tigeŋ. <sup>9</sup>Ma gauc nem ŋac si lau ŋatô naŋ sênsahê Pômdau, ma iŋ kêŋ mboc sac sêseŋ ŋac ndu. Bocdinaŋ gauc nem bu akôm sac ma aŋsahê Pômdau dom. <sup>10</sup>Ma atucdiŋ tôm ŋac si lau ŋatô sêkôm, naŋ dom. Ijac sêtucdiŋ, dec Anötö kêkiŋ aŋela seŋ lau su-ŋga gic ŋac ndu.

<sup>11</sup>Aŋgô su naŋ. Bêc ŋambu-ŋga meŋ kêpiŋ su. Ma gêŋ hoj naŋ hôc asê abanji, ma sêto ŋayom sa yêc, naŋ gitôm dôhôŋ bu kêŋ puc yac lau têm kwahic dec-ŋga, bu taŋkuc ŋac si lêŋ dom. <sup>12</sup>Bocdinaŋ am asa naŋ gauc gêm bu am kalhac ŋaŋga, naŋ yob daôm bu pweŋ dom! <sup>13</sup>Lêtôm bocke naŋ mac aŋsahê, naŋ tap lau hoj sa bocdinaŋ. Iŋ gêŋ wakuc dom. Magoc Anötö oc hu mac siŋ me tec mac dom. Iŋ oc yob mac bu lêtôm naŋ hôc gêlêc nem licwalô su, naŋ ŋadaŋ tap mac sa dom. Magoc lêtôm bu meŋ, dec iŋ oc êmasaŋ lêŋ bu mac alhö su yêc lêtôm dau, ma puc mac dôŋ bu alhac ŋaŋga ma aku sa dom.

### Sakiŋ mwasinj dabuŋ-ŋga ma sakiŋ gwam-ŋga

<sup>14</sup>Bocdinaŋ aneŋ lau atac whiŋ-ŋga, anŋô! Alhö su yēc sakiŋ gwam-ŋga. <sup>15</sup>Mac lau tigauc, ma bocdinaŋ aŋsahê aneŋ yom ma alic, iŋ yom ŋandô. <sup>16</sup>Tēŋ ndoc yac daneŋ mwasinj dabuŋ, naŋ tam mbec laclhu wain-ŋga goc danôm, ma gēŋ dau piŋ yac dōŋ tam damiŋ Kilisi ndê dac. Ma tēŋ ndoc yac taŋ bolom mwasinj dabuŋ-ŋga naŋ dapô kôc-kôc, dec gēŋ dau piŋ yac dōŋ tam damiŋ Kilisi ndê ŋandô. Yom dindec iŋ yom ŋandô, me? <sup>17</sup>Yac lau daēsam taŋ yēc bolom tigeŋ, dec gēŋ dau piŋ yac hoŋ dōŋ dati gēŋ tigeŋ.

<sup>18</sup>Gauc nem lau Israel-ŋga naŋ seŋ gēŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkēŋ ti da pi alta. Lau hoŋ naŋ seŋ gēŋ dau, naŋ gēŋ dau piŋ ŋac dōŋ sem damiŋ alta dinaj ŋadau. <sup>19</sup>Aö gasôm yom dau tu bu watōc asê bu gwam iŋ gēŋ ŋandô lec dom, me da naŋ lau sêkēŋ pi alta tu sénem akiŋ gwam daŋ-ŋga, iŋ gēŋ ŋandô lec dom. Mba andô! <sup>20</sup>Magoc gēŋ naŋ lau sambuc sêkēŋ ti da, naŋ sêkēŋ ti da tēŋ Anötö dom, sêkēŋ tu sénem akiŋ ŋalau sac-ŋga. Ma aö gatec bu mac aneŋ gēŋ naŋ oc piŋ mac dōŋ anem damiŋ ŋalau sac. <sup>21</sup>Gitôm dom andô bu mac anôm gēŋ yēc laclhu naŋ piŋ mac dōŋ am damiŋ Pômdau, ma tiŋambu andi anôm yēc laclhu naŋ oc piŋ mac dōŋ anem damiŋ ŋalau sac whiŋ. Gitôm dom andô bu mac aneŋ Pômdau ndê mwasinj, ma aneŋ mwasinj naŋ lau seŋ tu sêtoc ŋalau sac sa-ŋga whiŋ. <sup>22</sup>Yac bu dakôm, dec oc dakôm Pômdau tac ŋandê sa, bu iŋ gêm lêmuŋ iŋ ndê gēŋ. Mac gauc gêm bocke? Yac neŋ l icwalô hôc gêlêc iŋ ndê, dec datôm bu tanlêc iŋ ndê atac ŋandê, a?

### Dakôm neŋ gēŋ hoŋ tu dapo Anötö waê sa-ŋga

<sup>23</sup>Mac nem lau ŋatô sêsôm yom daŋ bocdec bu, “Gēŋ hoŋ gitôm bu yac dakôm. Yao daŋ yēc dom.” Tigeŋ aö wasôm tēŋ mac bu gēŋ hoŋ oc êmwasiŋ yac dom. Yomandô, gēŋ hoŋ gitôm bu yac dakôm, ma yao daŋ yēc dom, magoc gēŋ hoŋ oc puc yac dōŋ dom. <sup>24</sup>Ayob daôm bu akôm gēŋ hoŋ tu apo daôm sa-ŋga dom, magoc akôm tu bu amwasiŋ lau ŋatô-ŋga.

<sup>25</sup>Wata naŋ mac amlhi yēc maket ŋamala, naŋ aneŋ ti atac lu-lu dom, aneŋ ti atac pa su eŋ. <sup>26</sup>Bu sêto yom yēc bocdec:

Nom sambuc, ma gēŋ nom-ŋga hoŋ, naŋ Pômdau ndê gēŋ. [BW 24:1]

<sup>27</sup>ŋJamalac naŋ kēŋ whiŋ dom, naŋ bu êngalêm mac bu aneŋ gēŋ awhiŋ iŋ, ma mac bu atac whiŋ bu andi, naŋ andi. Ma gēŋ hoŋ naŋ iŋ bu kēŋ tēŋ mac, naŋ aneŋ ti atac lu-lu dom. Aneŋ ti atac pa su. <sup>28-29</sup>Magoc ŋgac daŋ bu lic mac ma sôm bu, “Ei! Wata dinaj sêkêŋ ti da tēŋ gwam muŋ su,” naŋ aneŋ dom. Mac daôm aŋyalê ŋapep ma atôm bu aneŋ ti atac pa su, magoc tu ŋgac naŋ kēŋ puc mac-ŋga, dec aneŋ dom, bu aŋsôŋ iŋ ndê gauc dom. Lau naŋ sêkêŋ whiŋ ŋangga, naŋ sêŋyalê bu gēŋ hoŋ naŋ Anötö kēŋ tēŋ yac tu daneŋ-ŋga, naŋ yao daŋ kalhac ahuc dom. Magoc

yac bu daneŋ gêŋ naŋ sêkêŋ ti da têŋ gwam, dec mboe ñamalac naŋ kêŋ whiŋ gwalec, naŋ ndê gauc sa ñapep pi gêŋ dau dom, naŋ oc pu yac neŋ lêŋ yao mbasi-ŋga dinaŋ. <sup>30</sup> Yac bu daneŋ gêŋ, naŋ danem daŋge Anötö muŋ, ma aö gatec bu lau sêpu yac tu gêŋ daneŋ-ŋga naŋ yac tam daŋge Anötö muŋ su ma taŋ-ŋga.

<sup>31</sup> Bocdinaŋ, gêŋ hoŋ naŋ mac bu aneŋ ti anôm ma akôm, naŋ akôm ñalêŋ ñayham naŋ tôm bu po Anötö ndê waê sa. <sup>32</sup> Gauc nem lau hoŋ, lau Israel me lau Griek, ma lau hoŋ naŋ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ñalôm, ma ayob nem lêŋ hoŋ ñapep, bu akôm lau daŋ si sêkêŋ whiŋ tisac dom. <sup>33</sup> Aö dauŋ neŋ lêŋ dinaŋ. Aö gayob neŋ lêŋ hoŋ bu ndic lau hoŋ tandô ñayham. Aö gakôm tu bu wamwasinj dauŋ-ŋga dom, magoc gakôm tu bu wanem lau daësam sa bu sêtap Anötö ndê mwasiŋ nem ñac si-ŋga sa.

## 11 <sup>1</sup> Aŋkuc aneŋ lêŋ dinaŋ, tôm aö dauŋ kakuc Kilisi ndê.

### Ñagôliŋ lauwhê ma lauŋgac sêlic om-ŋga

<sup>2</sup> Aö wampiŋ mac bu mac gauc gêm aö ñapaŋ, ma mêtê naŋ aö kadôhôŋ ti gac dulu têŋ mac, naŋ mac asap dôŋ ñapaŋ. <sup>3</sup> Magoc aö bu mac aŋyalê ñapep bu Anötö iŋ Kilisi ndê ñagôlôn, ma Kilisi iŋ lauŋgac si ñagôlôn, ma lauŋgac sêti lauwhê si ñagôlôn.

<sup>4</sup> Ñgac asa naŋ teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uŋ gêŋ daŋ kôm iŋ ndê ñagôlôn ahuc, naŋ toc iŋ ndê ñagôlôn Kilisi sa ñapep dom. <sup>5</sup> Ma awhê asa naŋ teŋ mbec me hoc yom asê gitôm propet, magoc uŋ gêŋ daŋ kôm iŋ ndê ñagôlôn ahuc dom, naŋ kôm iŋ ndê ñagôlôn naŋ iŋ nakweŋ maya sa. Awhê dau iŋ gitôm awhê naŋ sêŋgalinj kêclauŋ hoŋ su giŋga, naŋ lau sêlic tôm gêŋ mayaŋ-ŋga. <sup>6</sup> Bocdinaŋ, awhê asa naŋ tec bu uŋ gêŋ tiŋ ñagôlôn, naŋ aŋgapiŋ iŋ ndê kêclauŋ hoŋ su niŋga. Iŋ bu maya tu aŋgapiŋ iŋ kêclauŋ su-ŋga, dec êŋkuc lauwhê si lêŋ solop, ma uŋ gêŋ daŋ kôm ndê ñagôlôn ahuc. <sup>7</sup> Ñahu bu iŋ lêŋ solop bu lauŋgac sêuŋ gêŋ tiŋ ñagôlôn dom, bu Anötö kêmasaŋ ñac bu sênen iŋ angô sêmbo nom, ma sêtôc iŋ ndê waê asê. Ma iŋ lêŋ solop bu lauwhê sêuŋ gêŋ kôm si ñagôlôn ahuc, bu ñac sêtôc si lauŋgac si waê asê. <sup>8</sup> Bu têŋ ndoc Anötö kêmasaŋ gêŋ hoŋ, naŋ ñgac sa akêŋ awhê dom, magoc awhê sa akêŋ ñgac. <sup>9</sup> Ma Anötö kêŋ ñgac tu awhê-ŋga dom, iŋ kêŋ awhê tu ñgac-ŋga. <sup>10</sup> Tu dinaŋ-ŋga, ma tu aŋela-ŋga, dec solop bu lauwhê sêuŋ gêŋ tu bu sêtôc asê bu sêsonc si ñagôlôn ñapu. <sup>11</sup> Magoc yêc yac lau naŋ dakêŋ whiŋ Pômdau-ŋga, naŋ mac lauwhê ambo tu daôm-ŋga dom, ma mac lauŋgac ambo tu daôm-ŋga dom bocdinaŋ. <sup>12</sup> Bu awhê ñamata-ŋga sa akêŋ ñgac, ma tiŋambu lauŋgac sêsa akêŋ lauwhê. Ma gêŋ hoŋ meŋ akêŋ Anötö.

<sup>13</sup> Akôc gauc ñapep pi lauwhê naŋ sêteŋ mbec têŋ Anötö magoc sêuŋ gêŋ dom. Mac aŋyalê dom bu iŋ lêŋ so, a? <sup>14</sup> Ñamalac si lêŋ sêmbo-ŋga tôt sake asê pi gêŋ dindec? Ñgac daŋ bu ndê kêclauŋ balinj, dec dasôm

sake? Dalic gitôm gêj mayaŋ-ŋga. Yomandô, me? <sup>15</sup>Ma awhê daŋ bu ndê kéklaŋ balŋ, naŋ dasôm sake? Dasôm bu gêj dau po iŋ ndê waê sa. Bu Anötö kéklaŋ balŋ têŋ lauwâhê bu êŋgatöc ḥac si ḥagôlôn ahuc. <sup>16</sup>Lau daŋ bu sêseŋ yom dec ma sêšôc ḥapu dom, dec wasôm têŋ ḥac bu yac ma Anötö ndê gôlôwac dabuŋ hoŋ taŋkuc lêŋ tiger̄ dindec, ma lêŋ daŋ tiyham yêc dom.

### **Lau Korin-ŋga seŋ Mwasîŋ Dabuŋ ḥa lêŋ so**

<sup>17</sup>A ö bu wasôm yom pi mac nem lêŋ akac daôm sa tu alic om-ŋga. Aö wampiŋ mac pi lêŋ dinaj dom, magoc wandic yomsu mac. Mac nem lêŋ dau so, ma gêm gôlôwac dabuŋ sa dom. <sup>18</sup>Gêj ḥamata-ŋga aö gaŋgô ḥawaâ bu têŋ ndoc mac akac daôm sa, naŋ mac awhê daôm kôc-kôc. Ma aö gauc gêm bu ḥawaâ naŋ gaŋgô, naŋ yom tasaj dom, magoc yom ḥandô. <sup>19</sup>Iŋ solop dom bu mac awhê daôm kôc-kôc êŋkuc gêj nom-ŋga, magoc mac nem lêŋ ti sakiŋ bu whê mac kôc-kôc ma tôc asê bu lau nde sêkêŋ whiŋ ḥaŋga ma lau nde sêkêŋ whiŋ gwalec, dec iŋ lêŋ solop. <sup>20</sup>Têŋ têm mac akac daôm sa bu anej Pômdau ndê Mwasîŋ, naŋ mac gauc gêm bu aŋ ḥapep. Magoc aö wasôm bu gêj naŋ mac aŋ, naŋ Pômdau ndê Mwasîŋ dom. <sup>21</sup>Bu têŋ ndoc mac bu anej gêj, naŋ mac hoŋ aŋ têŋtêŋ e lau ḥatô gêj yô ḥac, magoc lau ḥatô sêñôm gêj e kêŋiŋ ḥac. <sup>22</sup>Bocke? Mac nem andu sêlhac dom, a? Gitôm bu mac anej ti anôm gêj yêc nem andu muŋ su, goc akac daôm sa. Mac nem lêŋ anej Mwasîŋ Dabuŋ-ŋga tôc asê bu mac apu nem asidôwai naŋ sêmbo Anötö ndê gôlôwac dabuŋ ḥalôm, ma alic ḥayham bu akôm lau ḥalôm sawa maya sa. Aö wasôm yom bocke têŋ mac? Mac gauc gêm bu aö wampiŋ mac pi gêj dinaj, a? Mba andô!

### **Pômdau ndê yom pi Mwasîŋ Dabuŋ** (Mat 26:26-28; Mak 14:22-24; Luk 22:17-20)

<sup>23</sup>Bu yom naŋ aö gac dulu têŋ mac pi Mwasîŋ Dabuŋ, naŋ Pômdau dau kéklaŋ têŋ aö bocdec bu. Têŋ ôbwêc naŋ Judas hoc Pômdau Yisu asê, naŋ Yisu kôc bolom sa, <sup>24</sup>gêm dange Anötö, ma pô kôc goc sôm, “Aö neŋ ḥandô dau dec, naŋ wakêŋ tu mac-ŋga. Anej gêj dindec tu bu gauc nem aö-ŋga.” <sup>25</sup>Ḩac seŋ gêj daneŋ-ŋga su, ma ḥalêŋ tigeŋ iŋ kôc laclhu wain-ŋga daŋ ma sôm, “Iŋ dindec anej dac, naŋ aö wakêc siŋ tu wamatiaŋ pwac wakuc-ŋga. Têm hoŋ naŋ mac bu anôm wain mwasîŋ dindec-ŋga tiyham, naŋ akôm tu bu gauc nem aö-ŋga.” <sup>26</sup>Gauc nem Pômdau ndê yom dinaj ḥapep, bu têm bocke naŋ mac bu anej bolom ti anôm wain Mwasîŋ Dabuŋ-ŋga tiyham e iŋ mbu meŋ, naŋ gitôm mac ahoc iŋ ndê mbac ndu ḥawaâ asê.

### **Daneŋ Mwasîŋ Dabuŋ ḥambwa dom**

<sup>27</sup>Bocdinaŋ dec asa naŋ bu neŋ bolom dau me nôm yêc Pômdau ndê laclhu, magoc gauc gêm ḥahu ti toc sa ḥapep dom, naŋ kôm giso pi

Pômdau ndê ɻandô ti dac. <sup>28</sup>Lau tigeñ-tigeñ hoñ sêtôc gwaniñ dau si lêñ muñ su, goc sêneñ bolom ti sênôm yêc laclhu. <sup>29</sup>Ʌahu bu asa nañ bu neñ ti nôm magoc iñ ndê gauc sa ɻapep pi Pômdau ndê ɻandô dom,<sup>d</sup> nañ oc tap Anötö ndê matôc sa tu iñ ndê lêñ neñ Mwasin Dabuñ-ɻnga. <sup>30</sup>Tu dinañ-ɻnga dec mac nem lau daësam licwalô mbasi ma gêmbac kôm ɻac, ma ɻatô sêmbac ndu su. <sup>31</sup>Yac bu tañsahê dauñ ɻapep, dec oc datap Pômdau ndê matôc kaiñ dinañ sa dom. <sup>32</sup>Magoc Pômdau kêñ ɻawapac têñ yac ti kêmâtôc yac tu bu danem dauñ kwi e dandiñaj dawhiñ lau sac nom-ɻnga dom.

<sup>33</sup>Bocdinañ aneñ asidôwai, aŋgô ɻapep. Têñ ndoc mac akac daôm sa bu aneñ Mwasin Dabuñ, nañ ayob bu akôm ɻalêñ nañ toc asidôwai hoñ sa ɻapep. <sup>34</sup>Ʌamalac dañ bu gêñ yô iñ basô, nañ neñ gêñ yêc ndê andu muñ. Ma bocdinañ têñ ndoc mac akac sa, nañ oc tôm dom bu atap Pômdau ndê matôc sa tu akôm gêñ bambaliñ-ɻnga. Gauc nem yom dinañ, ma têñ ndoc aõ watêñ mac waloc, nañ oc wawhê gêñ ɻatô sa têñ mac tiyham.

### Ʌjalau Dabuñ ndê Mwasin Ʌjalôm-ɻnga

**12** <sup>1</sup>O asidôwai, yêc mac nem bapia, mac ato yom ɻatô pi Ʌjalau Dabuñ ndê mwasiñ, ma kwahic dec aõ bu wato yom bu wawhê mac nem gauc sa ɻapep. <sup>2</sup>Mac aŋyalê ɻalêñ nañ Sadan gêm gôliñ mac nem gauc têñ têm mac akêñ whiñ su dom, ma wê mac asa lêñ anem akiñ anötöi gwam awha mba-ɻnga. <sup>3</sup>Tu dinañ-ɻnga dec mac oc atôm bu aŋyalê yom nañ aõ bu wasôm têñ mac bocdec bu. Anötö ndê Ʌjalau bu nem gôliñ Ʌamalac dañ ndê whasun, dec iñ oc tôm dom bu sôm bu, “Aõ wapucbo Yisu.” Ma Ʌamalac nañ Ʌjalau Dabuñ gêm gôliñ iñ dom, nañ oc tôm dom bu hoc yom asê ma sôm bu, “Yisu iñ Pômdau.”

<sup>4</sup>Yac datap mwasiñ tidau-tidau sa, magoc meñ akêñ Ʌjalau tigeñ. <sup>5</sup>Ma yac tam akiñ Pômdau ɻalêñ tidau-tidau, magoc tam akiñ Pômdau tigeñ. <sup>6</sup>Ma yac dakôm gweleñ tidau-tidau tu danem akiñ Anötö-ɻnga, magoc Anötö tigeñ kôm gweleñ yêc yac hoñ neñ Ʌjalôm, ma kêñ ɻaclai têñ yac bu dakôm gêñ dau. <sup>7</sup>Ma gêñ hoñ nañ lau tigeñ-tigeñ sêkôm ɻa Ʌjalau ndê ɻaclai, nañ Anötö kêñ tu bu êmwasiñ yac lau hoñ nañ dambo gôlôwac dabuñ Ʌjalôm, ma puc yac hoñ dôñ.

<sup>8</sup>Ʌjalau Dabuñ kêñ yom ti gauc têñ Ʌamalac dañ bu hoc asê têñ gôlôwac dabuñ. Ma Ʌjalau tigeñ dinañ kêñ gauc têñ Ʌamalac dañ tiyham, bu êŋyalê gêñ nañ Ʌahu sip Ʌjalôm gi, ma sôm asê têñ lau. <sup>9</sup>Ʌamalac dañ

<sup>d</sup> 11:29 Lau ɻatô gauc gêm bu Pol ndê yom pi ‘Pômdau ndê ɻandô’ hêganôñ gôlôwac dabuñ (tôm iñ to yêc 1 Kor 10:17), dec Pol to bu kêñ puc lau nañ señ Mwasin Dabuñ magoc sêtoc si asidôwai sa ɻapep dom (11:17-22). Ma lau ɻatô gauc gêm bu yom dau hêganôñ Yisu dau ndê ɻandô (1 Kor 10:16), dec Pol to bu kêñ puc lau nañ sêlic sac gitôm gêñ ɻambwa ma señ Mwasin Dabuñ, bu lau dau sênyalê dom bu gêñ dau piñ ɻac dôñ sem damiñ Yisu ndê ɻandô.

oc tap mwasiŋ kēj whiŋ ḥaŋga-ŋga sa, ma daŋ tiyham oc tap mwasiŋ kōm lau ti gēmbac ḥayham sa-ŋga yēc ḥalau tigeŋ dinaj. <sup>10</sup> ḥamalac daŋ oc kōc ḥaclai bu kōm gēj dalō, ma daŋ oc kōc mwasiŋ tu hoc yom asē tōm lau propet-ŋga. Daŋ tiyham oc kōc mwasiŋ bu ēŋyalē bu lau naŋ sēhoc yom asē, naŋ ḥalau Dabuŋ gēm gōliŋ ḥac, me ḥalau daŋ dau-ŋga daŋ gēm gōliŋ ḥac. Ma daŋ oc kōc mwasiŋ bu sōm yom awha wakuc-ŋga naŋ iŋ kēyalē muŋ su dom. Ma ḥamalac daŋ tiyham oc tap mwasiŋ sa bu ēŋyalē yom awha wakuc-ŋga kaiŋ dinaj ma nem kwi. <sup>11</sup> Gweleŋ tidaudidau hoŋ dinaj meŋ akēj ḥalau tigeŋ dinaj, naŋ gic sam iŋ ndē mwasiŋ ti ḥaclai tēŋ lau tigeŋ-tigeŋ tōm iŋ dau gēlic ḥayham.

### Lau sēkēŋ whiŋ-ŋga sēti gōlōwac dabuŋ tigeŋ

<sup>12</sup> Alic su naŋ. ḥamalac daŋ ndē ḥandō tigeŋ, magoc iŋ amba ti gahi ma tandō ma ḥagēŋ daēsam. Magoc gēj hoŋ dinaj sēyēc tēŋtēŋ dom, sēyēc ḥandō tigeŋ dinaj. Ma ḥalēŋ tigeŋ, yac lau naŋ dambo Kilisi ndē gōlōwac dabuŋ ḥalōm, naŋ dati ḥandō tigeŋ. <sup>13</sup> Bu Anötō kēku yac ḥaŋalau Dabuŋ ma piŋ yac dōŋ dati gōlōwac dabuŋ tigeŋ. Yac neŋ lau ḥatō lau Israel-ŋga, ma ḥatō ḥac lau gameŋ apa-ŋga. ḥatō sem akiŋ ḥadaui nom-ŋga, ma ḥatō sem akiŋ dom. Magoc yac hoŋ dakōc ḥalau tigeŋ sip yac neŋ ḥalōm tēŋtēŋ.

<sup>14</sup> Ma ḥamalac daŋ ndē ḥandō ḥagēŋ hoŋ kaiŋ tigeŋ dom. Gēj tidaudidau sēyēc ḥandō tigeŋ dinaj. <sup>15</sup> Iŋ ndē gahi bu sōm bu, “Aō amba dom, bocdinaŋ gati ḥandō ḥagēŋ daŋ dom,” dec yom dau oc kac gahi dau su yēc ḥandō dinaj dom. <sup>16</sup> Me iŋ ndē daŋgasuŋ bu sōm bu, “Aō tandō dom, bocdinaŋ gati ḥandō ḥagēŋ daŋ dom,” dec yom dau oc kac daŋgasuŋ su yēc iŋ ndē ḥandō dom. <sup>17</sup> Ma gēj hoŋ naŋ sēyēc yac neŋ ḥandō bu tanōŋ hoŋ, dec oc daŋgō yom ḥalēŋ bocke? Ma gēj hoŋ naŋ sēyēc yac neŋ ḥandō bu daŋgasuŋ hoŋ, dec oc daŋgu gēj ḥamalu ḥalēŋ nde? <sup>18</sup> Magoc yac neŋ ḥandō iŋ bocdinaŋ dom. Anötō dau kēmasaŋ yac neŋ ḥandō ḥagēŋ tidaudidau hoŋ tōm iŋ dau gēlic ḥayham. <sup>19</sup> Ma yac neŋ ḥandō ḥagēŋ hoŋ bu kaiŋ tigeŋ, dec yac oc dambo ḥalēŋ bocke? Oc tōm dom bu dambo. <sup>20</sup> Magoc yac ḥagēŋ daēsam sēyēc ḥandō tigeŋ dinaj ḥalōm, dec dambo ḥayham.

<sup>21</sup> Oc tōm dom bu tandō sōm tēŋ amba, “Am bu mbo dom, aō wambo ḥayham eŋ.” Ma tōm dom bu ḥagōlōŋ sōm tēŋ gahi, “Am bu mbo dom, oc wambo ḥayham eŋ.” <sup>22</sup> Mba andō! Yac ḥagēŋ ḥatō dalic bu gēj licwalō mba, tigeŋ gēj dau bu yēc dom, dec oc dambo ḥayham dom. <sup>23</sup> Ma ḥandō ḥagēŋ ḥatō naŋ dalic bu gēj waēmba, naŋ datoc sa tēŋ ndoc dakōm ahuc ḥa po. Ma ḥagēŋ naŋ dalic bu gēj mayaŋ-ŋga, naŋ dakōm ahuc ti dayob ḥapep. <sup>24</sup> Magoc ḥagēŋ ḥatō naŋ dalic bu gēj ḥayham tu lau sēlic-ŋga, naŋ sēpōnda gōlōŋ dom, ma dakōm ahuc dom. Anötō dau kēmasaŋ yac ḥagēŋ hoŋ dinaj, ma toc gēj ḥambwa-ŋambwa sa kēlēc. <sup>25</sup> Iŋ kēmasaŋ

ŋamalac ŋalēŋ dinaŋ tu bu ŋagēŋ hoŋ sēnem ŋandō tigeŋ dinaŋ sa, ma sēwhē dau kōc-kōc dom. <sup>26</sup> Yac ŋagēŋ daŋ bu ēŋsahē ŋandē, dec ŋagēŋ hoŋ oc sēnsahē ŋandē sēwhiŋ. Ma ŋagēŋ daŋ bu tap waē sa, dec ŋagēŋ hoŋ oc atac ŋayham sēwhiŋ.

<sup>27</sup> Aŋgô su naŋ! Mac lau tigeŋ-tigeŋ hoŋ ati Kilisi ndê ŋandō tigeŋ, naŋ gôlôwac dabuŋ. <sup>28</sup> Ma Anötö kēyalij lau sa yēc gôlôwac dabuŋ ŋalôm bocdec bu. Lau ŋamata-ŋga ŋac lau aposel, lau tilu-ŋga lau propet, ma lau titō-ŋga iŋ kēŋ ŋac bu sēndôhōŋ gôlôwac dabuŋ. Ma iŋ kêmwasinj lau ŋatô bu sêkôm gêŋ dalô, ŋatô sêkôm lau gêmbac ŋayham sa, ŋatô bu sênenm lau sa, ma ŋatô bu sênenm gôliŋ gôlôwac dabuŋ. Ma ŋatô sêtap mwasinj sêsmôm yom awha wakuc-ŋga sa. <sup>29</sup> Mac gauc gêm bocke? Iŋ kêmwasinj lau hoŋ tu bu sêti aposel, a? ŋac hoŋ sêti propet, a? ŋac hoŋ kêdôhōŋwaga, a? Hoŋ sêkôm gêŋ dalô, a? <sup>30</sup> ŋac hoŋ sêtap mwasinj sêkôm gêmbac ŋayham sa-ŋga, a? ŋac hoŋ sêkôm mwasinj sêsmôm yom awha wakuc-ŋga me sênenm yom awha wakuc kwi-ŋga, a? Mba andô! <sup>31</sup> Bocdinaj dec aö wasôm têŋ mac, bu tamkwê mwasinj ŋandô naŋ oc nem lau hoŋ sa êŋlêc. Ma lêŋ naŋ kwahic dec aö bu watôc têŋ mac naŋ hôc gêlêc lêŋ hoŋ su.

### Mêtê ŋandô atac whiŋ-ŋga

**13** <sup>1</sup> Aö bu watôm bu wasôm ŋamalac si yom ma aŋela si yom, magoc mêtê atac whiŋ-ŋga m ba yēc aö, naŋ aö gatôm geŋgeleŋ me oŋ naŋ taŋ ŋambwa. <sup>2</sup> Ma aö bu wahoc yom asê gitôm propet, ma bu wanjalê gêŋ hoŋ naŋ ŋahu sip ŋalôm gi, ma watap gauc atu sa pi gêŋ hoŋ, ma bu wakêŋ whiŋ ŋaŋga tôm bu wasôm têŋ lôc daŋ bu puc dau sa ma lom gameŋ wakuc ndi, tigeŋ mêtê atac whiŋ-ŋga mba yēc aö, dec aö gatôm gêŋ ŋambwa. <sup>3</sup> Ma aö bu wakêŋ aneŋ gêŋ hoŋ tu wanem lau ŋalôm sawa sa-ŋga, me wakêŋ dauŋ sambuc tu gweleŋ ŋawaê ŋayham-ŋga e tôm ŋacyo sêkêŋ ya neŋ aö su, magoc mêtê atac whiŋ-ŋga bu mba yēc aö, dec oc tôm dom bu wapo dauŋ sa tu gêŋ hoŋ dinaŋ ŋadaŋ-ŋga.

<sup>4</sup> Mêtê atac whiŋ-ŋga ŋandô ŋahu bocdec. ŋamalac naŋ mêtê atac whiŋ-ŋga késalê iŋ ahuc, naŋ kōc ndê ŋalôm dôŋ, ma kêmwasinj lau. Iŋ gêm lêmuŋ lau ŋatô dom, ma sôm yom toc dau sa-ŋga me po dau sa ŋambwa dom. <sup>5</sup> Iŋ kôm gêŋ mayaŋ-ŋga dom, gauc gêm gêŋ tu êmwasinj dau-ŋga kêlêc dom, ma atac ŋandê ŋagahô dom. Ma iŋ hê yom dôŋ pi sac naŋ lau sêkôm têŋ iŋ, naŋ dom. <sup>6</sup> Mêtê naŋ so lêŋ gitêŋ, naŋ ŋadaŋ oc kôm iŋ atac ŋayham dom, magoc iŋ oc atac ŋayham tu lau hoŋ naŋ sêŋkuc yom ŋandô-ŋga. <sup>7</sup> Iŋ oc hôc kisa ti atac pa su. Iŋ oc hu iŋ ndê kêŋ whiŋ ti gêŋ bocke naŋ iŋ takwê, naŋ siŋ dom, ma ŋawapac daŋ oc ku iŋ dulu dom.

<sup>8</sup> Mêtê atac whiŋ-ŋga oc yēc ŋapaŋ. Magoc mêtê dahoc yom asê gitôm propet-ŋga oc pacndê. Ma mêtê dasôm yom awha wakuc-ŋga ma gauc pi

gêñ nañ ñahu sip ñalôm gi, nañ oc sêniñga. <sup>9</sup> Ñahu bu têñ têm kwahic dec-ñga yac tanyalê gêñ hoñ timala dom, ma yom nañ lau propet sêhoc asê, nañ tôt gêñ hoñ asê timala dom. <sup>10</sup> Magoc têñ ndoc Yisu mbu meñ, nañ iñ oc ndic dabiñ gêñ hoñ, ma mêtê hoñ nañ kwahic dec dakôm timala dom, nañ oc pacndê. <sup>11</sup> Têñ têm nañ aõ gambo balê, nañ gasôm yom gitôm balê, ma kayalê gêñ gitôm balê, ma gakôc gauc gitôm balê. Magoc têñ ndoc aõ gati ñgac su, nañ gahu balêkoc si mêtê siñ. <sup>12</sup> Kwahic dec yac tanyalê gêñ hoñ yêc awê dom, gitôm datôc gwaniñ sip busunôm<sup>e</sup> ñadauñ-dauñ dañ. Magoc têñ têm ñambu-ñga yac oc dalic gêñ hoñ yêc awê eñ. Kwahic dec aõ kayalê gêñ timala dom, magoc tiñambu aõ oc wañyalê gêñ hoñ timala, tôm Anötö kéyalê aõ e pi sa timala eñ têñ kwahic dec. <sup>13</sup> Mêtê atu tõ kwahic dec sêyêc, mêtê dakêñ whiñ-ñga, mêtê dakêñ batañ-ñga, ma mêtê atac whiñ-ñga. Magoc mêtê atac whiñ-ñga tiñamata mêtê hoñ.

### Tañkwê mwasiñ nañ tôm bu puc gôlôwac dabuñ dôñ

**14** <sup>1</sup>Bocdinañ asap mêtê atac whiñ-ñga dôñ, ma tamkwê ñjalau Dabuñ ndê mwasiñ tidau-tidau. Ma tamkwê mwasiñ bu ahoc yom asê nditôm lau propet hôc gêlêc mwasiñ ñatô su. <sup>2</sup>Bu ñjalau ndê mwasiñ dasôm yom awha wakuc-ñga iñ gêñ ñamata-ñga dom. ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-ñga, nañ ndê yom yêc iñ ma Anötö ñasawa, ma lau dañ oc s ênyalê dom. Iñ sôm yom nañ ñahu yêc siñ dau, tôm ñjalau Dabuñ kac iñ. <sup>3</sup>Magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom gitôm bu po gôlôwac dabuñ sa, ma êngilí ñac bu sêlhac ñarja ma nem malô ñac si ñalôm. <sup>4</sup> ñamalac nañ sôm yom awha wakuc-ñga, nañ ndê yom dau gêm iñ tawasê sa, magoc ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê yom oc tôm bu po gôlôwac dabuñ hoñ sa. <sup>5</sup>Aõ tac whiñ bu mac hoñ asôm yom awha wakuc-ñga, tiger aõ tac whiñ kêlêc bu mac ahoc yom asê atôm propet. Bu ñamalac nañ hoc yom asê gitôm propet, nañ ndê mwasiñ hôc gêlêc iñ nañ sôm yom awha wakuc, nañ ndê su. Magoc ñamalac dañ bu mbo mac nem gôlôwac dabuñ ñalôm, nañ kôc mwasiñ bu nem yom awha wakuc-ñga kwi têñ mac, dec yom dau oc tôm bu nem mac sa, tôm yom nañ ñamalac hoc asê gitôm propet.

### Mwasiñ dasôm yom awha wakuc-ñga ñahu

<sup>6</sup>O asidôwai, añgô su nañ. Aõ bu watêñ mac waloc, ma wasôm yom têñ mac ña awha wakuc dañ, dec oc wanem mac sa ñalêñ bocke? Ti geñ aõ bu waloc ma ñjalau Dabuñ kêñ yom têñ aõ, tu bu wahoc asê têñ mac, me tu wawhê nem gauc sa me wandôhôñ mac-ñga me wahoc asê gitôm propet, dec aneñ yom dau oc nem mac sa. <sup>7</sup>Akôc gauc pi gêñ nañ dakôc

<sup>e</sup> 13:12 Busunôm - lau ñatô sêsam bu glas tasalagatu, ma yêc Yom Inglis sêsonm bu 'mirror.'

tu danem wê sip-ŋga, gitôm gasuc me gita. Ḣamalac daŋ bu yu me ndic ŋapep dom, dec asa oc tôm bu êŋyalê wê dau ḷawa? <sup>8</sup>Ma ŋgac ndic dahuc-ŋga bu ndic ŋapep dom, dec asa oc êmasaj dau tu ndic siŋ-ŋga? <sup>9</sup>Ma mac lau naŋ asôm yom awha wakuc-ŋga yêc gôlôwac dabuŋ ḷalôm, naŋ bocdinaŋ. Bu yom kaij dinaŋ ḷahu yêc awê dom, ma lau oc sêŋyalê ḷalêŋ bocke? Mac oc asôm yom dau tôm gêŋ ḷakêcsia ḷambwa-ŋambwa.

<sup>10</sup>Lau nom-ŋga si awha têŋtêŋ daësam yêc, ma lau naŋ sêšôm dau si awha, naŋ sêŋyalê ḷahu. <sup>11</sup>ḷgac daŋ bu sôm dau ndê awha ma aö bu waŋyalê ḷahu dom, dec aö walic iŋ gitôm ŋgac apa, ma iŋ oc lic aö bu ŋgac apa bocdinaŋ. <sup>12</sup>Ma yêc mac-ŋga bocdinaŋ. Mac tamkwê ḷalau Dabuŋ ndê mwasiŋ, bocdinaŋ dec tamkwê mwasiŋ naŋ tôm bu po gôlôwac dabuŋ sa, naŋ hôc gêlêc mwasiŋ ḷatô, tu bu akôm gôlôwac dabuŋ êŋsôwec tiatu.

<sup>13</sup>Bocdinaŋ dec ḷamalac naŋ sôm yom awha wakuc-ŋga, naŋ teŋ mbec bu Anötö kêŋ mwasiŋ nem yom dau kwi-ŋga têŋ iŋ whiŋ maŋ. <sup>14</sup>Bu têŋ ndoc aö gateŋ mbec ḷa yom awha wakuc-ŋga, naŋ aö dauŋ neŋ gatuŋ teŋ mbec, magoc aneŋ gauc kêkuc mbec dau dom. <sup>15</sup>Bocdinaŋ aö oc wakôm sake? Aö wateŋ mbec ḷa awha wakuc naŋ aneŋ gatuŋ kêyalê, ma wateŋ mbec ḷa aö dauŋ neŋ awhaŋ naŋ kayalê ḷahu, naŋ whiŋ. Aö wanem wê awha wakuc naŋ aneŋ gatuŋ kêyalê, ma wanem wê ḷa dauŋ neŋ awhaŋ naŋ kayalê ḷahu, naŋ whiŋ. <sup>16</sup>Am bu êmpîŋ Anötö ḷa yom awha w akuc-ŋga, tôm nem gatôm kêyalê, ma ḷamalac daŋ bu mbo gôlôwac dabuŋ ḷalôm naŋ kêyalê awha dau dom, dec iŋ oc tôm dom bu sôm, “Yomandô,” têŋ ndoc am gic bata nem yom. ḷahu bu iŋ gêm gauc yom naŋ am sôm. <sup>17</sup>Am daôm gêm d arge Anötö ŋapep, magoc am nem yom gêm ḷamalac dinaŋ sa dom.

<sup>18</sup>Aö gam daŋge Anötö bu iŋ kêŋ mwasiŋ wasôm yom awha wakuc-ŋga têŋ aö hôc gêlêc mac hoŋ su. <sup>19</sup>Magoc têŋ têm naŋ aö gambo gôlôwac dabuŋ ḷalôm, naŋ aö tac whiŋ bu wasôm yom naŋ lau hoŋ sêŋyalê, tu bu wandôhôŋ ḷac-ŋga. Aö bu wasôm yom ḷalhô amanđaŋ naŋ ḷahu yêc awê, naŋ hôc gêlêc bu wasôm yom awha wakuc-ŋga ḷalhô 10,000, naŋ lau hoŋ sêŋyalê ḷahu dom.

<sup>20</sup>O asidôwai hac. Akôc gauc ḷapep, atôm lau atu-tu. Akôc gauc atôm balêkoc sauŋ dom. Ambo atôm balêkoc dedec tu gêŋ tigeŋ-ŋga, naŋ tu ambo ahê lêŋ sac-ŋga. <sup>21</sup>Gauc nem yom naŋ Pômdau sôm, naŋ sêto yêc bocdec bu:

Aö waŋkiŋ lau apa sênen aö awhaŋ ma wakêŋ puc lau dindec ḷa lau apa dau awha. Magoc ḷac oc sêkêŋ daŋga aö dom, tôm sêkêŋ daŋga aneŋ yom muŋ su dom. [Ais 28:11-12]

<sup>22</sup>Pômdau kêŋ lau naŋ sêšôm yom awha apa gitôm gêŋ dalô kaij daŋ, bu kêŋ puc lau Israel-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ dom. Ma mwasiŋ dasôm yom awha wakuc-ŋga iŋ kaij tigeŋ. Anötö kêŋ gitôm gêŋ dalô tu lau naŋ sêkêŋ

whiŋ dom-ŋga. Iŋ kēŋ tu lau sêkēŋ whiŋ-ŋga-ŋga dom. Magoc mwasiŋ dahoc yom asê tôm propet-ŋga, naŋ iŋ kēŋ tu lau sêkēŋ whiŋ-ŋga-ŋga. Iŋ kēŋ tu lau naŋ sêkēŋ whiŋ dom naŋ-ŋga dom.<sup>f</sup> <sup>23</sup>Bocdinaŋ, mac lau akēŋ whiŋ-ŋga bu akac daôm sa ma mac hoŋ bu asôm yom awha wakuc-ŋga, ma lau ŋatô naŋ sêkēŋ whiŋ dom me si gauc sa pi gêŋ dau dom, naŋ bu sêmbo sêwhiŋ mac, dec ŋac oc sêšôm sake? ɻac oc sêšôm bu mac nem gauc kêŋsôŋ. <sup>24</sup>Magoc mac hoŋ bu ahoc yom asê atôm propet têŋ ndoc lau kaiŋ dinaŋ sêmbo sêwhiŋ mac, dec mac nem yom oc kuŋ ŋac si ŋalôm e sêŋyalê bu sic wa  bu sêtap matôc sa tu ŋac si mêtê sac-ŋga. <sup>25</sup>Ma yom pi ŋac si mêtê sac, naŋ ŋac gauc g m bu sêsiŋ y c ŋac si ŋalôm, naŋ mac nem yom oc puc asê tiaw . Ma bocdinaŋ ŋac oc s p n haduc aŋg  andô t  nom ma s t c An t  sa. Ma ŋac oc sêšôm as  bu, “An t  mbo whiŋ mac, yomand !”

### Pol wh  ɻag liŋ om-ŋga sa

<sup>26</sup>Bocdinaŋ asid wai, t ŋ ndoc mac akac daôm sa tu alic om-ŋga, naŋ lau ŋatô s k c w  s me , lau ŋatô s k c yom bu s nd h l n lau, lau ŋatô s k c yom naŋ ɻalau Dabuŋ hoc as  t ŋ ɻac, ŋatô sêšôm yom awha wakuc-ŋga, ma ŋatô s nem yom awha wakuc-ŋga dau kwi. G n hoŋ naŋ mac bu ak m, naŋ ak m tu apuc g l w c dabuŋ hoŋ d n-ŋga. <sup>27</sup>Lau bu sêšôm yom awha wakuc-ŋga, dec lu me t  sêšôm goc t m. Daŋ s m e pacnd , goc ɻamalac tilu-ŋga s m nd . Ma ɻamalac daŋ nem ŋac si yom dau kwi maŋ. <sup>28</sup>Magoc ɻamalac nem y om dau kwi-ŋga daŋ bu mbo dom, goc ɻamalac naŋ tac whiŋ bu s m y om awha wakuc-ŋga nem dau d n y c g l w c dabuŋ ŋal m. T m bu iŋ s m iŋ nd  yom awha wakuc-ŋga t ŋ ndoc iŋ mbo tawas , ma yom dau y c iŋ ma An t  ɻasawa.

<sup>29</sup>Ma lau bu s h c yom as  s t m propet y c g l w c dabuŋ ŋal m, dec lu me t  s h c yom as , ma lau hoŋ s k n da ga ɻapep ma s nsah  yom dau. <sup>30</sup>ɻamalac daŋ bu nd c mac ŋal m, ma ɻalau Dabuŋ bu hoc yom daŋ as  t ŋ iŋ, dec ɻamalac naŋ s m yom mbo, naŋ hu siŋ ma k ŋ ɻasawa t ŋ ɻamalac dinaŋ bu s m yom dau as . <sup>31</sup>Git m bu mac hoŋ ahoc yom as  at m propet a  da m a  da m, bu and h l n ti apuc g l w c dabuŋ hoŋ d n. <sup>32</sup>Lau naŋ s t p mwasiŋ sa bu s h c yom as  s t m propet, naŋ s t m bu s nem g liŋ dau si l n s h c yom dau as -ŋga. <sup>33</sup>Bu An t  tec bu iŋ nd  lau s k m g n bambaliŋ. Iŋ An t  yom mal -ŋga.

An t  nd  g l w c dabuŋ hoŋ s nk c l n t geŋ bocdec bu. <sup>34</sup>T ŋ ndoc mac akac sa tu alic om-ŋga, naŋ lauwh  s s m yom dom sic ɻawa . ɻac

<sup>f</sup> 14:22 Aisaya nd  yom, naŋ Pol to y c ɻabatiŋ 21, naŋ h gan n lau apa naŋ P mdau k kiŋ bu s ngwiniŋ lau Israel-ŋga naŋ s s c iŋ ɻapu ti s k n whiŋ iŋ dom. Pol g m d h l n lau apa awha, naŋ lau Israel si ɻacyo dinaŋ s s m, ma mwasiŋ das m yom awha wakuc-ŋga. Lau Israel-ŋga s k c si ŋal m kwi tu lau apa si yom-ŋga dom, ma Pol bu t c as  bu ŋal n t geŋ, yom awha wakuc oc nem lau naŋ s k n whiŋ dom, naŋ sa dom, me kac si ŋal m kwi e s ti lau s k n whiŋ-ŋga dom. ɻabatiŋ 23 wh  g n dau sa tiaw .

sêscô lauŋac ɻapu tôm yomsu sôm, ma sênem dau dôj. <sup>35</sup>Awhê daŋ bu ɻgô yom daŋ naŋ iŋ kéyalê ɻahu dom, naŋ nem dau dôj e om pacndê, ma ndac nakweŋ têŋ ndoc iŋlu sêmbo si andu. Iŋ bu sôm yom yêc gôlôwac dabuŋ ɻalôm, naŋ gêŋ mayaŋ-ŋga.

<sup>36</sup>Mac lau Korin-ŋga bu atec aneŋ yom dindec, goc wandac mac bocdec bu. Anötö kêŋ ndê yom têŋ mac tamwasêm, me kêŋ têŋ mac muŋ bu andic dulu têŋ lau ɻatô, a? <sup>37</sup>Asa naŋ gauc gêm bu iŋ propet daŋ, me tap ɻjalau Dabuŋ ndê mwasiŋ sa kêlêc, naŋ êŋyalê bu yom naŋ gato têŋ mac, naŋ Pômdau dau ndê yatu. <sup>38</sup>ɻjamalac daŋ bu kôc aneŋ yom sa dom, naŋ Pômdau oc kôc iŋ sa dom. <sup>39</sup>Bocdinaj aneŋ asidôwai, tamkwê mwasiŋ bu ahoc yom asê atôm lau propet, ma alhac lau naŋ sêscô yom awha wakuc-ŋga, naŋ ahuc dom. <sup>40</sup>Magoc têŋ ndoc mac bu alic om, naŋ akôm gêŋ hoŋ ɻapep ma aŋkuc lêŋ soloŋ.

### Pol puc yom naŋ iŋ hoc asê pi Yisu, naŋ dôj

**15** <sup>1</sup>O asidôwai, aö bu wawhê mac nem gauc sa tiyham pi ɻawaê ɻayham naŋ gahoc asê têŋ mac muŋ su. Mac akôc ɻawaê dau sa, ma ti mac nem akêŋ whiŋ ɻahu. <sup>2</sup>ɻawaê ɻayham naŋ gahoc asê têŋ mac, naŋ tôc lêŋ Anötö nem mac si-ŋga asê, ma bocdinaj dec asap dôj ɻapanj. Mac bu asap dôj dom, dec mac nem akêŋ whiŋ oc tisac ma ɻandô mbasi.

<sup>3</sup>Bu yom naŋ gac dulu têŋ mac, naŋ kêkuc yom naŋ aö dauŋ gaŋgô muŋ su. Ma yom naŋ atu ma tiŋamata aneŋ yom hoŋ, naŋ bocdec bu. Kilisi mbac ndu tu yac neŋ sac-ŋga, tôm yom naŋ sêto yêc, naŋ sôm. <sup>4</sup>Lau sêŋsuŋ iŋ, ma têŋ bêc titô-ŋga Anötö uŋ iŋ sa, tôm sêto yêc naŋ. <sup>5</sup>Goc iŋ hoc dau asê têŋ Pita, ma têŋ lau ɻatô naŋ sêmbo ɻngacsêŋomi 12 si toŋ. <sup>6</sup>Ma tiŋambu iŋ hoc dau asê têŋ asidôwai toŋ atu naŋ sêmbo sêwhiŋ dau. ɻjac lau daêsam, sêhôc gêlêc 500 su. Kwahic dec ɻjac si lau ɻatô sêmbac ndu su, magoc daêsam gacgeŋ sêmbo tali. <sup>7</sup>Tiŋambu iŋ hoc dau asê têŋ Jems ma têŋ lau aposel hoŋ. <sup>8</sup>Ma tiŋambu andô iŋ hoc dau asê têŋ aö dauŋ, naŋ gati aposel gitôm balêkoc naŋ dinda kôc so ndê têm. <sup>9</sup>Bu aö galic dauŋ tôm lau aposel si ɻgac ɻambu-ŋga soloŋ. Sêsam aö bu aposel, magoc aö ɻgac ɻayham dom bu sêhê ɻaê aposel pi aö. ɻahu bu muŋ-ŋga lê aö gakêŋ kisa Anötö ndê lau sêkêŋ whiŋ-ŋga. <sup>10</sup>Magoc tu Anötö kêmwasîŋ aö-ŋga, dec aö gati aposel, ma iŋ ndê mwasiŋ dau meŋ ɻambwa dom. Mba! Bu aö gakôm gweleŋ gahoc gêlêc Kilisi ndê aposel hoŋ su. Magoc aö dauŋ gakôm dom. Anötö ndê mwasiŋ puc aö dôj, dec kêŋ ɻaclai têŋ aö bu wakôm gweleŋ. <sup>11</sup>Bocdinaj aŋyalê ɻapep bu yom naŋ aö gahoc asê pi Kilisi, ma aposel hoŋ sêhoc asê, iŋ yom tigerŋ. Ma yom dau ti mac nem akêŋ whiŋ ɻahu.

### Lau batê oc sêtisa

<sup>12</sup>Yac am mêtê ma ahoc asê bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga. Ma bocdinaj bocke dec mac nem lau ɻatô sêscô bu lau batê oc sêtisa

dom? <sup>13</sup>Aŋgô! Iŋ bu yom ɻandô bu lau batê sêtôm dom bu sêtisa, dec tôm dom bu Kilisi dau tisa ma mbo tali tiyham bocdinaŋ. <sup>14</sup>Ma Kilisi bu tisa su dom, dec mêtê naŋ yac am, naŋ oc ɻahu mbasi, ma mac nem akêŋ whiŋ ɻahu mbasi bocdinaŋ. <sup>15</sup>Ma gêŋ daŋ tiyham. Yac lau aposel am mêtê ma asôm bu Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga. Magoc mac asôm bu lau batê oc sêtisa dom. Mac nem yom bu yom ɻandô, dec mêtê naŋ yac ahoc asê pi Anötö, naŋ yom tasaj. <sup>16</sup>Bu lau batê bu sêtisa dom, dec Kilisi dau tisa su dom. <sup>17</sup>Ma iŋ bu yom ɻandô bu Anötö uŋ Kilisi sa su dom, dec mac nem akêŋ whiŋ oc ɻandô mbasi, ma mac nem sac gacgeŋ yêc mac-ŋga. <sup>18</sup>Ma Anötö bu uŋ Kilisi sa su dom, dec lau naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu ma sêmbac ndu su, naŋ gacgeŋ siŋga su. <sup>19</sup>Tu Kilisi-ŋga dec yac dakêŋ bataŋ bu Anötö oc uŋ yac hoŋ sa têŋ têm ɻambu-ŋga. Yom dau bu yom ɻandô dom, dec gêŋ naŋ dakêŋ bataŋ, naŋ gêŋ têm kwahic dec-ŋga ɻambwa ma ɻandô mbasi têŋ têm ɻambu-ŋga. Ma lau hoŋ oc sêpu yac ma sêlic yac tôm lau gauc mbasi-ŋga.

<sup>20</sup>Magoc Anötö uŋ Kilisi sa akêŋ lau batê-ŋga yomandô. Iŋ gitôm lau hoŋ naŋ sêmbac ndu su, naŋ si ɻagac mbêc. <sup>21</sup>Iŋamalac tigeŋ ti dambac ndu ɻahu. Ma ɻamalac tigeŋ ti datisa akêŋ lau batê-ŋga ɻahu. <sup>22</sup>Yomandô! Tu Adam-ŋga dec yac hoŋ dawêkaiŋ seŋ dambac ndu-ŋga. Magoc tu Kilisi-ŋga dec lau naŋ sêkêŋ whiŋ iŋ, naŋ sêwêkaiŋ seŋ sêmbo tali-ŋga. <sup>23</sup>Tigeŋ lau naŋ sêmbac ndu, naŋ oc sêtisa tôm ɻandoc. Kilisi tisa munj, gitôm gêŋ ɻandô mbêc. Ma têŋ ndoc iŋ mbu meŋ, naŋ lau naŋ sêti iŋ ndê, naŋ oc sêtisa. <sup>24</sup>Têŋ dinaj iŋ oc ndic bata têm kwahic dec-ŋga, ma iŋ oc seŋ ɻaclai ti ɻagoliŋ hoŋ su, ma kêŋ gêŋ hoŋ sip Damaŋ Anötö amba bu nem gôliŋ. <sup>25</sup>Bu Kilisi gic waê bu nem gôliŋ e iŋ kêŋ iŋ ndê ɻacyo hoŋ sêsôc iŋ gahi ɻapu. <sup>26</sup>Ma ɻacyo ɻambu-ŋga naŋ iŋ oc seŋ su, naŋ ɻaclai dambac ndu-ŋga. <sup>27</sup>Sêto yom yêc bocdec bu:

Iŋ kêŋ gêŋ hoŋ sêsôc iŋ gahi ɻapu.

[BW 8:6]

Yom dinaj pi ‘gêŋ hoŋ,’ naŋ hêganôŋ Anötö dom, bu Anötö dau kêŋ ɻaclai têŋ Kilisi pi gêŋ hoŋ. <sup>28</sup>Tigeŋ têŋ ndoc Anötö ndê Atu dau kêŋ gêŋ hoŋ sêsôc iŋ ndê gôliŋ ɻapu su, naŋ goc iŋ dau oc sôc Anötö ɻapu. Ma bocdinaŋ Anötö tigeŋ oc ti ɻadau ma nem gôliŋ gêŋ hoŋ.

<sup>29</sup>Anötö oc uŋ lau batê sa têŋ têm ɻambu-ŋga, yomandô. Bu bocdinaŋ dom, dec tu sake-ŋga lau ɻatô sêliŋ saŋgu tu lau naŋ sêmbac ndu su-ŋga?<sup>g</sup> <sup>30</sup>Ma gauc nem yac lau aposel. Tu sake-ŋga yac ahôc ɻawapac ti kisa ɻapanj tu gweleŋ ɻawaâe ɻayham-ŋga? <sup>31</sup>O asidôwai. Aö gapo mac

<sup>g</sup> 15:29 Mêtê dau ɻahu yêc awê dom, magoc Pol ndê yom tôc asê bu lau Korin ɻatô sêliŋ saŋgu tu ɻac si lau naŋ sêmbac ndu-ŋga. Mboe lau batê dinaj sêkêŋ whiŋ Yisu su, magoc sêliŋ busaŋgu su dom têŋ ndoc sêmbo tali, ma tu dinaj-ŋga dec lau ɻatô sêliŋ saŋgu tu ɻac-ŋga. Pol sôm bu mêtê dinaj iŋ solop me so dom, magoc iŋ sôm yom pi mêtê dau tu bu puc iŋ ndê yom pi lau batê sêtisa-ŋga naŋ dôŋ.

nem waêm sa tu mac nem akêj whij yac nej Pômdau Yisu Kilisi-nga. Mac aŋyalê bu yom dau in yom ɻandô, dec aŋyalê bu yom dec in yom ɻandô bocdinaŋ. Lau sêkôm bu sêndic aö ndu tôm bêc hoj. <sup>32</sup> Yêc malac Epesas lau sêkêj kisa aö gitôm bôclai sac, magoc aö gac siŋ têj ɻac ti ɻarjaŋ. Magoc lau batê bu sêtisa dom, tôm mac nem lau ɻatô sêôm, dec aö nej gweleŋ ɻawaâ ɻayham-nga in ɻamalac ɻambwa si gêj, ma oc nem aö sa daŋ dom. Bu bocdinaŋ dec dakôm tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Gauc nem gêj daneŋ ti danôm-nga ej, bu ɻasawa apê ej yac oc  
dambac ndu ma dandiŋaŋ. [Ais 22:13]

<sup>33</sup> Ayob daôm bu lau sênsau mac dom. Gauc nem yom naŋ sêôm bocdec bu, “Mac bu ambo awhiŋ lau naŋ sêkôm mêtê sac, dec mêtê sac dau oc kôm mac nem mêtê ɻayham tisac whij.” <sup>34</sup> Aö wasôm têj mac bu mayam daôm, bu mac nem lau ɻatô sêsa si lêŋ gitôm sem gauc Anötö ma sêsap mêtê sac dôŋ ɻapaŋ. Bocdinaŋ akôc gauc ɻapep ma ahu mêtê sac siŋ gacgeŋ.

### Lau oc sêtisa ti ɻamlîc kaiŋ bocke?

<sup>35</sup> Mboe mac nem lau ɻatô oc sêndac, “Anötö oc uŋ lau batê sa ɻalêŋ bocke?” me “Lau batê oc sêtisa ti ɻamlîc kaiŋ bocke?” <sup>36</sup> Yom dau in yom gauc mbasi-nga. Aŋgô! Gêj naŋ mac asô sip nom, naŋ bu tibalê dom, dec oc po pi meŋ dom. <sup>37</sup> Mac bu asô gêj ɻamatu gitôm yaŋgom me gêj ɻawhê ɻatô, dec mac asô gêj dau ɻagatôm naŋ oc po pi meŋ tiŋambu, naŋ dom, magoc asô ɻamatu ɻambwa sip nom. <sup>38</sup> Ma Anötö dau kêŋ gêj ɻagatôm têj gêj ɻawhê tôm in dau kêmasaŋ su. In kêŋ ɻagatôm tidau-tidaū têj gêj ɻawhê tigeŋ-tigeŋ. <sup>39</sup> Ma ɻagatôm ti ɻamlîc naŋ in kêŋ têj gêj hoj, naŋ sêtôm dau d om. In kêŋ ɻamalac si ɻamlîc kaiŋ daŋ, ma bôc si kaiŋ daŋ, ma mbac ti i bocdinaŋ. <sup>40</sup> Gêj undambê-nga sêmbo ti ɻac si ɻawasi kaiŋ daŋ, ma gêj nom-nga sêmbo ti ɻac si ɻawasi kaiŋ daŋ bocdinaŋ. <sup>41</sup> Ac ti ayô ma tata hoj si ɻawasi têŋtêŋ. Ma tata hoj si ɻawasi gitôm dau dom. <sup>42</sup> Ma têj ndoc lau batê sêtisa, naŋ oc ɻalêŋ kaiŋ tigeŋ. Lau batê naŋ taŋsuhanj sip nom, naŋ si ɻamlîc in gêj têm kwahic dec-nga, ma tôm dom bu yêc ɻapaŋ. Magoc Anötö oc uŋ sa ma nem kwi ti gêj yêc ɻapaŋ-nga. <sup>43</sup> Gêj naŋ taŋsuhanj in gêj waêmبا, magoc Anötö oc uŋ sa ma kôm ti gêj tiwaâ. Taŋsuhanj gêj ɻaclai mba, magoc Anötö oc uŋ sa ti ɻaclai. <sup>44</sup> Bu yac taŋsuhanj ɻamlîc nom-nga, magoc Anötö oc uŋ sa ti ɻamlîc wakuc undambê-nga. Yac taŋyalê bu ɻamlîc nom-nga dec yêc, ma ɻamlîc undambê-nga yêc bocdinaŋ. <sup>45</sup> Anötö kêmasaŋ ɻamalac si ɻamlîc nom-nga, tôm yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

ɻigac ɻamata-nga Adam in ti gêj tali. [Gen 2:7]

Ma Adam ɻambu-nga, naŋ Kilisi dau, naŋ tisa ti ɻamlîc undambê-nga. Ma yac oc dambo tapli tu in-nga, ma datap neŋ ɻamlîc wakuc undambê-nga sa, tôm in ndê. <sup>46</sup> Yac dakôc ɻamlîc undambê-nga mun dom, magoc

dakôc ñamlic nom-ŋga muŋ, ma tñjambu oc datap ñamlic undambê-ŋga sa. <sup>47</sup> Ñamalac ñamata-ŋga meŋ akêŋ nom. Magoc ñamalac tilu-ŋga meŋ akêŋ undambê. <sup>48-49</sup> Kwahic dec yac hoŋ dambo datôm ñamalac nom-ŋga ñamata-ŋga dinaj. Dinaj sêkôc yac bu dambo datôm ñamalac nom-ŋga dinaj. Magoc lau naŋ sêmbo undambê, naŋ sêmbo sêtôm ñ amalac undambê-ŋga, ma tñjambu yac oc datiwakuc, ma dambo datôm ñamalac undambê-ŋga.

<sup>50</sup> Bocdinaŋ aneŋ asidôwai, aö wasôm têŋ mac bu yac datôm dom bu dasôc Anötö ndê gameŋ undambê-ŋga ti neŋ ñamlic têm kwahic dec-ŋga. Bu yac neŋ dac ti ñamsôm inj gêŋ yêc ñapaj-ŋga dom, ma tôm dom bu wêkaiŋ gameŋ dandöc taŋli ñapaj-ŋga. <sup>51</sup> Aö bu wasôm yom ñahu atu daŋ têŋ mac aŋgô. Yac hoŋ oc dambac ndu dom, magoc Anötö oc nem yac hoŋ kwi ma kêŋ ñamlic wakuc têŋ yac. <sup>52</sup> Têŋ bêc ñambu-ŋga dahuc oc taŋ, ma sep tigeŋ lau batê oc sêtisa ti ñamlic wakuc sêndöc tali ñapaj-ŋga. Ma Anötö oc nem yac lau naŋ dambo taŋli, naŋ kwi dawhiŋ, ma kêŋ ñamlic wakuc têŋ yac. <sup>53-54</sup> Bu ñamlic nom-ŋga oc tôm dom bu yêc ñapaj, ma gic waê bu niŋga. Bocdinaŋ têŋ bêc ñambu-ŋga Anötö oc nem ñamlic nom-ŋga kwi ti gêŋ yêc ñapaj-ŋga, naŋ tôm dom bu niŋga. Gauc nem yom naŋ sêto yêc bocdec bu:

Anötö ku ñaclai dambac ndu-ŋga dulu su, ma pacndê sambuc.

[Ais 25:8]

Yom dau oc ñandô sa têŋ bêc ñambu-ŋga.

<sup>55</sup> O ñaclai dambac ndu-ŋga, am oc ku yac dulu ñalêŋ bocke? Am nem ñamalic ndic yac ndu-ŋga yêc nde? [Hos 13:14]

<sup>56</sup> Ñamalic naŋ wê yac dasa seŋ dambac ndu-ŋga, naŋ mêtê sac. Ma yomsu kêŋ ñaclai têŋ mêtê sac. <sup>57</sup> Magoc danem daŋge Anötö naŋ ku yac neŋ ñacyo dulu tu yac neŋ Pômdau Yisu Kilisi-ŋga. <sup>58</sup> Bocdinaŋ, aneŋ asidôwai atac whiŋ-ŋga, alhac ñanya ma ayob daôm bu gêŋ daŋ ku mac dulu dom. Akêŋ nem ñalôm sambuc tu Pômdau ndê gweler-ŋga. Bu mac anyalê su bu gêŋ bocke naŋ mac akôm tu Pômdau-ŋga, naŋ gêŋ ñandô mbasi-ŋga dom. Oc nem ñandô!

Sêkêŋ da bu sênem lau sêkêŋ whiŋ-ŋga ñatô sa

**16** <sup>1</sup> Aö wasôm yom pi awa naŋ mac bu andic sa bu anem Anötö ndê lau dabuŋ Jerusalem-ŋga sa. Akôm tôm yom naŋ aö gasôm têŋ gôlôwac dabuŋ naŋ sêmbo gameŋ Galesia-ŋga, naŋ su. <sup>2</sup> Tôm wake ñabêc ñamata-ŋga sambob, mac tigeŋ-tigeŋ andic nem awa da-ŋga sa tôm awa naŋ mac tigeŋ-tigeŋ atap sa yêc wake dinaj ñalôm. Andic sa gwanaŋ ma akêŋ ndöc. Ma têŋ ndoc aö wahôc asê mac yêc malac Korin, naŋ oc wakêŋ ñawapac têŋ mac bu andic sa têŋ têm dinaj-ŋga dom. <sup>3</sup> Aŋyalij lau ñatô sa naŋ mac alic ñayham bu sêkôc mac nem da dau, ma sêkêŋ têŋ gôlôwac dabuŋ Jerusalem-ŋga. Ma têŋ ndoc aö wahôc asê mac, naŋ wato

bapia puc ηac dôj-ηga ma waŋkiŋ ηac sêndi. <sup>4</sup>Ma aö bu walic tôm bu aö dauiŋ watêŋ Jerusalem wandi, goc yac aŋsêlêŋ awhiŋ dauiŋ.

### **Pol ti lau ŋatô oc sêndic lau Korin kêsi**

<sup>5</sup>Aö gauc gêm bu wandic lau gameŋ Masedonia-ŋga kêsi, ma tijambu watêŋ mac waloc. <sup>6</sup>Aö bu wambo wawhiŋ mac ŋasawa baliŋ, mboe aö oc wambo e ndoc uhô-ŋga pacndê. Ma bocdinaŋ oc tôm bu mac anem aö sa tu seŋ bocke naŋ wasa tijambu-ŋga. <sup>7</sup>Aö gakêŋ bataŋ bu Pômdau oc kêŋ ŋasawa baliŋ têŋ aö tu wambo wawhiŋ mac-ŋga. Magoc aö bu waloc ŋagahô, d ec oc tôm dom bu wambo wawhiŋ mac ŋasawa baliŋ. <sup>8</sup>Kwahic dec aö oc gacgeŋ wambo malac Epesas e Om †Pentikos-ŋga pacndê. <sup>9</sup>ŋahu bu Pômdau gêlêc gatam su bu wakôm gweleŋ atu daŋ yêc dindec e ŋandô sa. Ma gêŋ daŋ whiŋ, naŋ lau daësam sêkêŋ kisa aö yêc dec.

<sup>10</sup>Timoti bu hôc asê mac, naŋ goc akôc iŋ sa ti yom malô, tu bu iŋ mbo whiŋ mac ti atac pa su eŋ. ŋahu bu iŋ kôm Pômdau ndê gweleŋ tôm aö gakôm. <sup>11</sup>Alic bu lau daŋ sêtec iŋ me sêpu iŋ dom. Ma têŋ ndoc iŋ bu mbu têŋ aö meŋ, naŋ aŋkiŋ iŋ lhö meŋ ti yom malô. Aö gakêŋ bataŋ bu ŋasawa sauŋ Timoti ma asidôwai ŋatô oc sêmbu sêtêŋ aö sêmeŋ.

<sup>12</sup>Yom pi yac neŋ asidôwa Apolos wasôm bocdec bu. Aö gateŋ iŋ tidim daësam bu êŋsêlêŋ whiŋ asidôwai ŋatô ma têŋ mac loc. Kwahic dec iŋ sôm bu iŋ oc loc dom, magoc têŋ ndoc iŋ tap ŋasawa ŋayham daŋ sa, naŋ iŋ oc loc.

### **Yom ŋambu-ŋga**

<sup>13</sup>Anem ali, asap nem mêtê akêŋ whiŋ-ŋga dôj ŋapanj, ma alhac ŋanŋa ti nem ŋalôm pêŋ dôj. <sup>14</sup>Ma akôm nem gêŋ hoŋ ti mêtê atac whiŋ-ŋga.

<sup>15</sup>O asidôwai. Mac aŋyalê bu Stepanas ma lau hoŋ naŋ sêmbo iŋ ndê andu, naŋ sêti lau ŋamata-ŋga tu sêkêŋ whiŋ Yisu-ŋga yêc mac nem gameŋ Akaya-ŋga. Ma ŋac sêkêŋ si ŋalôm sambuc tu sênenem akiŋ Anötö ndê lau dabuŋ-ŋga. Kwahic dec aö bu wandac mac bocdec bu. <sup>16</sup>Lau kaiŋ dinaŋ, ma lau asa naŋ sêlhac sêwhiŋ ŋac ma sêkôm gweleŋ ŋawaé ŋayham-ŋga, naŋ asôc ŋac ŋapu. <sup>17</sup>Têŋ ndoc Stepanas lu Fotunatas ma Akayakus sêmeŋ akêŋ Korin ma sêhôc asê aö, naŋ sêkôm aö atac ŋayham atu. ŋahu bu ŋac sêkôc mac hoŋ aŋôm sêtêŋ aö sêmeŋ. <sup>18</sup>ŋac sêkôm aö neŋ ŋalôm tigahô, tôm sêkôm mac nem ŋalôm tigahô têŋ têm sêmbo sêwhiŋ mac. Tu dinan-ŋga dec wasôm têŋ mac bu atoc lau kaiŋ dinaŋ sa ŋapep.

### **Pol ti lau ŋatô sêkôm acsalô têŋ lau Korin-ŋga**

<sup>19</sup>Gôlôwac dabuŋ titon-titon hoŋ naŋ sêmbo gameŋ Esia-ŋga dindec, naŋ sêkêŋ si acsalô ŋayham têŋ mac hoŋ. Ma Akwila lu Prisila ti gôlôwac dabuŋ naŋ sêkac sa yêc iŋlu si andu, naŋ sêkêŋ acsalô ŋayham ti atac

whiŋ tēŋ mac tu Pômdau-ŋga. <sup>20</sup>Ma asidôwai hoŋ naŋ sêmbo gamej dindec sêkêŋ acsalô têŋ mac bocdinaŋ. Mac hoŋ akam daôm, aŋkuc Anötö ndê lau dabuŋ si lêŋ.

<sup>21</sup>Aö Pol gato yom dindec ḥa dauŋ amaj tu bu wakêŋ aneŋ acsalô têŋ mac-ŋga.

<sup>22</sup>ɻamalac daŋ bu atac tec Pômdau, naŋ Anötö pucbo iŋ. O Pômdau, mbu mweŋ! <sup>23</sup>Pômdau Yisu ndê mwasinj têŋ mac. <sup>24</sup>Aö bu wakêŋ aneŋ atac whiŋ têŋ mac lau akêŋ whiŋ Yisu Kilisi-ŋga hoŋ.